

IFK GÖTEBORG

Historik öfver Idrottsföreningen Kamraternas, Göteborg, verksamhet och utveckling 1904-1919.

Göteborg
1919

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- ➔ Få samma utseende och känsla som med originalet!
- ➔ Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- ➔ Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- ➔ *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- ➔ *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- ➔ Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> lla boken.

- ➔ <http://search.books2ebooks.eu/>

0

Sport.
Sällsk.
(1911)

1904

1919

IDROTTSFÖRENINGEN KAMRATERNA
GÖTEBORG

Kungl. bibliotek

0 0000 000078230

HISTORIK

ÖVER

IDROTTSFÖRENINGEN KAMRATERNAS
GÖTEBORG

VERKSAMHET OCH UTVECKLING

1904—1919

HISTORIK

1919

1919-1920

1919-1920

1919-1920

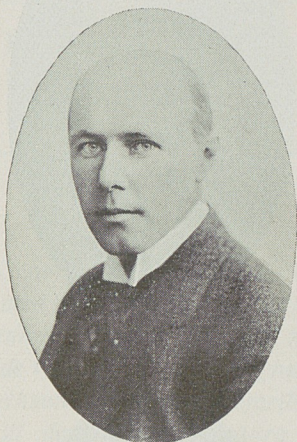
1 9 1 9
OSC. ANDERSSONS BOKTRYCKERI
GÖTEBORG

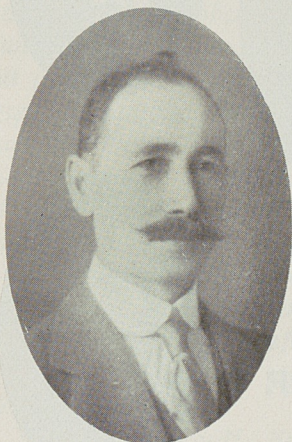
0 0000 000078230

HEDERSLEDAMÖTERNA

GÖSTA DALMAN

P. A. SJÖHOLM

CARL HELGESSON

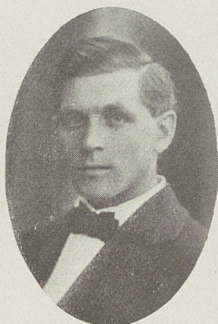

GUST. MAGNUSSON
KASSÖR

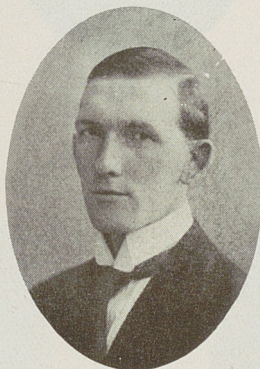
HERBERT JOHANSON
ORDFÖRANDE

T. MELLBERG
V. ORDFÖRANDE

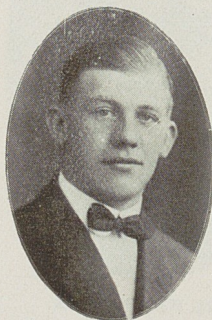
CARL LINDE
KLUBBMÄSTARE

ERIK ALSTAM
SEKRETERARE

ADOLF FORSBERG
ADJ. LEDAMOT

GUSTAF WALLER
INTENDENT

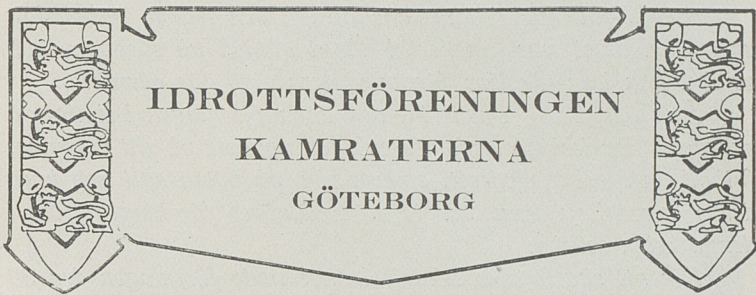
I. F. K.
STYRELSE
1919

JACOB SCHYLANDER
V. SEKRETERARE

Krets XXXIX av Idrottsföreningen Kamraterna är icke den första förening med detta namn i Göteborg. Redan 1897 existerade en dylik förening härstädes, som till sina stiftare räknade bl. a. själve nuvarande »Fotbollsgeneralen», herr Anton Johansson. Denna förenings verksamhet upphörde emellertid snart och namnet låg oanvänt till dess år 1904 några företagsamma män anammade detsamma och applicerade det på en genom sammanslagning av två förutvarande klubbar nybildad förening.

Den nuvarande Idrottsföreningen Kamraterna i Göteborg räknar den 4 oktober 1904 såsom sitt officiella stiftelsedatum. Initiativet till Kamratkretsen utgick från två håll. Dels hade ett par ingenjörer på Chalmers, hrr A. Vingren och S. Ljunggren, intresserat diverse bekanta för saken samt lagt in ansökan till Centralstyrelsen i Stockholm. Dels hade Annedals Sportklubb och Idrottssällskapet Kamraterna beslutat slå sig tillsammans och desslikes gjort framställning till Centralstyrelsen om inträde i det stora Kamratförbundet.

På uppmaning från Centralstyrelsen sammankommo nu de intresserade parterna den 4 oktober 1904 på café "Olivedal" och beslöto bilda Idrottsföreningen Kamraterna. Stiftarna blevo valda till den första styrelsen, som alltså kom att bestå av följande personer:

A. Vingren, ordf., Enoch Olsson, v. ordf., John Sävström, sekreterare, Nils Andersson, v. sekreterare, M. Meyer, kassör, Herbert Johansson, intendent. Suppleanter: J. Andersson och S. Ljunggren.

Ett 50-tal medlemmar anslöto sig och tvänne fotbollslag uppsattes. Det var emellertid långt gånget på säsongen och mycket han icke uträttas förrän vintern stod för dörren.

Året därpå tog emellertid den unga föreningen i riktigt på skarpen. De idrotter, som föreningen uppsatt på sitt program, fotboll och allmän idrott, omhuldades på bästa sätt och huru deras utveckling kom att te sig redogöres för längre fram i denna minnesskrift.

För att skaffa rörelsekapital anordnade föreningen den 30 okt. och 1 nov. 1905 en större och ganska vällyckad bazar i Exercishuset. Ekonomin har emellertid aldrig varit Kamraternas starka sida och bazarpennningarna voro därför snart förbrukade.

Vid sin start hade föreningen ingen annan övningsplats än den idylliskt belägna "Dalen" uppe i Änggårdsbergen. Här kunde de fria idrottsmännen vara något så när ostörda men detta kan man icke säga om fotbollspelarna, som under de fyra första åren måste hålla till på det öppna lekfältet på Carlsro-ängen.

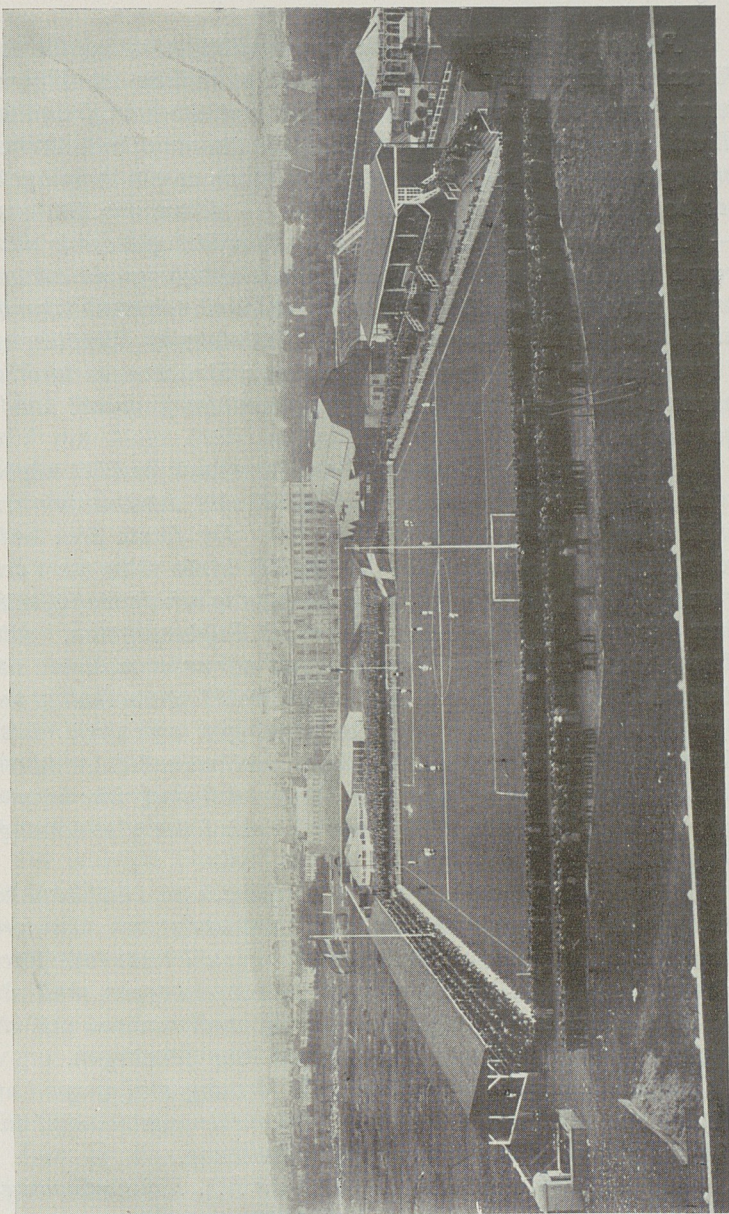
Idrottsplatsfrågan var under många år svårlöst för Kamraterna. 1908 hade en överenskommelse ingåtts med G. I. F. om hälftenbruk av Idrottsplatsen under vissa dagar, men våra medlemmar föredrogo i alla fall Carlsro då denna plats var närmare belägen flertalets hemvist: Annedal. 1909 hyrde vi Balders Hage men även denna låg för långt bort. 1910 hyrde vi på allvar in oss å Idrottsplatsen, där vi hållit till alltsedan dess.

Det har gjorts upprepade försök att skaffa Kamraterna en egen idrottsplats. Sålunda togo en del privatpersoner år 1910 ett initiativ i denna riktning och påbörjade bildandet av ett bolag för att realisera önskemålet. Men i spetsen för företaget stodo ej de rätta männen och det hela rann ut i sanden.

Icke förrän 1916 kunna vi säga att frågan fick sin lösning, dock ej fullt idealiskt. Vid Idrottsplatsens ombyggnad till en fullt modern fotbollsbana, som fick namnet Ullervi, erhöello Kamraterna genom ett 5-årigt kontrakt med Göteborgs Idrottsförbunds Förlags Aktiebolag hemortsrätt därstädes och praktiskt taget en egen bana för sitt fotbollspel. Som bekant finnas å Ullervi inga banor för fri idrott.

IDROTTSPLATSEN "ULLERVÄ".

På detta sätt erhöll föreningen en mäktig hävstång för den fortsatta ekonomiska och idrottsliga utvecklingen och Kamraterna kunna icke vara nog tacksamma mot den man, framlidne direktören HUGO LEVIN, som skapade den storstilade idrottsanläggningen. När Hugo Levin i blomman av sin ålder rycktes bort från idrottsvärlden tillfogades — därom äro alla ense — Kamraterna ett hårt slag, ty genom det glänsande sätt, varpå han, trots alla svårigheter och felaktigheter vid banans anläggning, skötte fotbollsplanen och därmed sammanhängande arbete och städse i största möjliga utsträckning tillmötesgick "hyresgästernas" önskemål, underlättades Kamraternas idrottsarbete i en utsträckning, som vi för framtiden knappast kunde hoppas på.

Oaktat föreningen varken förr eller senare bedrivit någon rationell inomhusidrott, ha vi dock alltid sökt att under vintern erhålla en samlings- och övningslokal. De första åren hade vi en sådan på Linnégatan. 1908—1909 hyrde vi in oss i den gamla Cirkusbyggnaden på 1:sta Långgatan och de två följande åren disponerade vi en mindre lokal vid Stigbergsgatan. Alla dessa lokaler kunde dock icke på långt när anses motsvara sitt ändamål. Först 1912 kan man säga att vi fingo ordentligt tak över huvudet, ty sedan dess ha vi så gott som varje vinter disponerat Exercishuset ett par dagar i veckan under den mörka årstiden. Sorgligt att säga har denna lokal dock icke utnyttjats av medlemmarna på sådant sätt och i den utsträckning, som det borde gjorts.

Upprepande försök att skaffa föreningen en klubblokal ha misslyckats. Dyrtid i förening med bostadsbrist har tillsvidare föranlett dessa planers skrinläggning. I stället startade föreningen år 1918 sitt Medlemsblad, som man hoppas skall utveckla sig till ett verkligt band mellan medlemmarna och ett språkrör för alla parter och riktningar inom föreningen.

Genast vid sin start mottogs vår förening med sympati av allmänheten och redan 1906 hade vårt medlemsantal stigit till 134 st. Nedanstående siffror äro talande nog.

År 1910 . . . 369 medlemmar. År 1918 . . . 838 medlemmar.
 „ 1917 . . . 558 „ „ 1919 . . . 875 „

Föreningens popularitet har visat sig icke bara i det ständigt växande medlemsantalet, utan också i den publiktillströmning, som vårt fotbollslag städse haft. Det har också behövts att allmänheten skänkt vår förening sitt moraliska stöd, ty icke utan svåra strider med diverse idrottsmyndigheter har föreningen kämpat sig framåt.

År 1907 blevo sålunda alla våra bästa fotbollsspelare, eller Nils Andersson, Valter Lidén, Verner Johansson, Harry Hellberg, A. Fagrell och O. Rutgersson diskvalificerade av Göteborgs Distrikt på grund av att nämnda spelare icke ville spela i ett kombinerat lag, som skulle möta Örgryte till dess revanche-match. Denna gång ingrep emellertid Svenska Fotbollsförbundet och långt ifrån att på Göteborgs-distriktets begäran förlänga diskvalifikationen till ett år, upphävde Förbundet det redan ådömda straffet och skaffade oss därigenom upprättelse.

Denna affär väckte på sin tid stor uppmärksamhet och bidrog att sammansvetsa vårt då rekonstruerade fotbollslag samt i övrigt hela föreningen. Den antagonism, som växte upp ur denna kontrovers mellan Örgryte och vår förening, de två ledande klubbarna i Göteborg, och som under flera år framåt satte sin prägel på idrottslivet här i staden, har lyckligtvis så småningom dött bort och numera arbeta dessa två klubbar, liksom de övriga göteborgsföreningarna, samman i bästa en-dräkt till den gemensamma idrottens fromma.

Det verkliga krisåret för vår förening inträffade emellertid år 1911, då, på grund av vårt utträde ur tävlingen om Corinthian Bowl, vårt 1:sta fotbollslag uteslöts ur Svenska mästerskapet och största delen av vår styrelse diskvalificerades. I denna strid, som på grund härav uppstod mellan oss och Svenska Fotbollsförbundets verkställande utskott torde största delen av Sveriges idrottsvärld ha ställt sig på vår sida — något som bl. a. tog sig uttryck i Överstyrelsens beslut att upphäva diskvalifikationen.

Även av inre strider har vår förening tidvis skakats synnerligen våldsamt. Det har stått långvariga dueller mellan olika parter angående sättet att administrera föreningen men

även om dessa strider stundom präglats både av hetsighet och hänsynslöshet, så har omsorgen om föreningens välgång alltid varit enda rättesnöret.

Med den fart, Göteborgs-Kamraterna utvecklats, har det icke kunnat undvikas att misstag begåtts och att föreningens angelägenheter stundom handhäfts på ett sätt, som snarare skadat än gynnat föreningen. När vi på andra ställen i denna redogörelse i klubbpatriotisk stolthet tala om våra framgångar och icke sticka under stol med våra förtjänster, är det tillbörligt att även vidgå de fel, som hotat att hämma föreningens utveckling.

Den ekonomiska förvaltningen lämnade t. ex. under de tidigaste åren åtskilligt övrigt att önska så att under 1909—1911 hade de dåvarande styrelserna ett jättearbete med att åter bringa finanserna i ordning. Sedermera har föreningens ekonomi stabiliserats undan för undan men om vi hittills kunnat undvika skuldsättning, så har det å andra sidan varit omöjligt att avsätta några större fonder.

I kapp med våra fotbollsmatchers växande antal och publiktillslutning, dyrtiden, medlemsantalet och rörelsens omfång över huvud taget, har föreningens finansiella omslutning växt ut till oanade dimensioner och belysa vi detta förhållande här bäst med några siffror.

År 1908, omslutning å Kr.	10,651: 29.
” 1911, ” ” ”	20,726: 15.
” 1916, ” ” ”	22,551: 71.
” 1917, ” ” ”	57,046: 60.
” 1918, ” ” ”	79,840: 50.
” 1919, ” ” ”	c:a 155,000: —.

Föreningens styrelse har till 1919 bestått av 7 personer jämte suppleanter men nämnda år beslöts på allmänt sammanträde att utöka densamma till 8. Detta för att bereda plats åt "Kamratsällskapets" specielle representant, herr A. Forsberg. Kamratsällskapet bildades år 1911 för att tillvarata de fria idrottsmännens intressen och dess tillkomst utgör en epok i vår förenings historia. Härigenom har idrottsarbetet kommit att bedrivas på två sektioner, vilket varit synnerligen lyckligt för verksamheten i sin helhet.

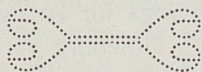

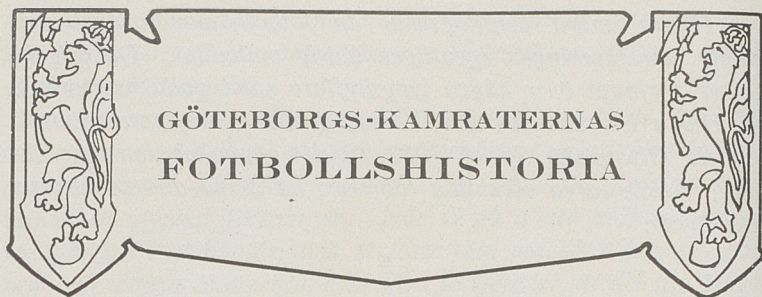
Några andra idrottsgrenar än fotboll, allmän idrott och bandy har föreningen egentligen aldrig omhuldat. Då och då ha vi förfogat över några tyngdlyftare samt goda brottare, t. ex. Harry Larsson och Erik Lund, vilken senare representerade oss vid Olympiska Spelen 1912. Men i någon så stor utsträckning, att de tarva särskilda rubriker, ha dessa diverse idrotter icke övats.

*

När föreningen nu står i begrepp att inträda i en ny period av sin utveckling kan den se tillbaka på 15 skiftesrika år, varunder den lyckats tillkämpa sig ett framstående rum bland landets idrottsföreningar. Må detta bli en sporre till nya ansträngningar och må alla Göteborgs-Kamrater ihågkomma, att 15 år icke betyda så mycket då man har ett långt liv framför sig! Det finnes ännu oändligt mycket att uträtta för idrotten och med förenade krafter skall det bli vår uppgift att alltjämt sträva framåt. Om våra medlemmar ur föreliggande lilla arbete hämtat några kunskaper om huru det varit i det förflutna, erhållit några lärdomar för framtiden, blivit styrkta i kärleken till föreningen och uppmuntrade i sin avsikt att göra sitt bästa så att föreningsarbetet under kommande år kan gå med dubbel fart — så har denna lilla minneskrift fyllt en stor del av sin uppgift.

FÖRORD.

Om Sveriges historia är dess konungars så är Göteborgs-Kamraternas dess fotbollspelares. Icke så att fatta, att Kamraternas spelare *reperat* över vår förening så som kungarne över vårt land. Men fotbollspelet har till den grad dominerat och så satt sin prägel på föreningslivet, att man egentligen icke förrän på de allra sista åren föreställt sig Göteborgs-Kamraterna såsom något annat än fotbollspelare.

Det är tack vare fotbollspelet föreningen vunnit sin storhet. Denna idrott har under åtminstone ett par decennier varit den populäraste, och såsom arbetet inom föreningen från början lades, hade den alltså vissa förutsättningar för framgång. Förhållandena voro också gynnsamma vid föreningens start. Själva namnet — *Kamraterna* — rymmer ju en stor fond av goda egenskaper, oumbärliga för en ny klubb och nyttiga för en äldre. Fotbollspelet i Göteborg var tämligen ungt, Örgryte dominerade men intresset var statt i tillväxt och det fanns gott armbågsrum för flera klubbar. Sällskapet för Friluftsslekar hade nyss begynt sin (omedvetet) för fotbollspelet gagnarika verksamhet. Massor av spelare växte fram ur det fördolda. En mängd föreningar bildades och spelet började organiseras. Det var en brytningstid för Göteborgs fotboll. Då föddes Göteborgs-Kamraterna.

Bland alla de småföreningar, som under åren 1903—1904 stampades ur marken av entusiastiska idrottsmän var denna en av de få, som kunde förstå tidsläget, och den enda vars

ledning förmådde utnyttja detsamma. Förhållandena voro gynnsamma det är redan sagt, men Kamraterna lade efter starten i dagen så mycken energi, så mycken medvetenhet, så god sammanhållning och så stor prestationsförmåga, att de konkurrerande lagen, om vi undantager Örgryte, redan från början ställdes off side. Göteborg behövde och väntade ett lag nr 2 och detta lag blev Göteborgs-Kamraterna. Icke längre än ett år efter lagets tillkomst var denna sak klar.

Att Kamraterna i fortsättningen icke blott lyckades hävda denna sin ställning, utan även kämpa sig fram till sidan av de främsta klubbarna i Sverige för att slutligen hamna på sin nuvarande position, ansedd såsom Skandinaviens starkaste fotbollsklubb, har icke endast berott på gynnsamma yttre omständigheter utan även, ock till huvudsaklig del, haft sin grund i ett gediget inre arbete. Få klubbar torde nämligen under sin bana ha varit utsatta för värre skakningar på det idrottspolitiska området och häftigare motarbetats än Göteborgs-Kamraterna. Sant är det, att en ytterst betydelsefull hävstång för Kamraternas fotbollspel var den år 1907 bildade Göteborgskombinationen, som slutligen ingick i föreningen, men även om detta icke inträffat, är det sannolikt, att vår nuvarande ställning likvisst med tiden kunnat uppnås.

Anledningen till denna förmodan ligger i senare års erfarenheter.

Det fanns en tid, då Kamraterna, liksom alla andra klubbar, icke aktade för rov att »låna» spelare eller locka dem över till sig. Men dessa principer ha så småningom övergivits. De ha fått vika för den betydligt sundare inre rekryteringen. Sedan 1911 ha vi heller icke behövt anlita »värningsvägen» för att kunna hålla vårt representationslag uppe. Alla de spelare, vilka t. ex. hjälpts åt att varje år hemföra Svenska Serien, ha fostrats inom våra egna leder. Detta är en av de saker, som gör, att en fotbollsspelare inom Göteborgs-Kamraterna är mera klubbpatriot än andra. Härigenom har också föreningens fotbollskultur kunnat hållas vid makt. Huru denna uppstått och utvecklats... det är historien om Göteborgs-Kamraternas fotboll och det är den vi i stora drag gå att berätta.

1904—1906... EN GOD START.

Genast vid föreningens bildande år 1904 i oktober uppsattes ett fotbollslag men säsongen led snabbt mot sitt slut och många matcher hunno ej att spelas. Det nystartade laget mötte fyra andra föreningar och vann samtliga matcher. Något mera är knappast att anteckna från 1904 års fotboll.

»Säwas» lag väckte emellertid uppmärksamhet genast från begynnelsen. Kaptenen själv, John Säwström, var en icke alldaglig företeelse på fotbollsplanen och hans pojkar förstodo att sätta sig i respekt på samma sätt som kaptenen, genom fart och energi.

På våren 1905 möttes Kamraterna och Vikingen i en träningsmatch och de förra fingo stryk med 1—2 men »Säwas» lag dränkte sorgen i kaffe med dopp på stamloket i Annedal, konditionstränade i fjorton dagar och klådde sedan Vikingen med 8—1!

Djärva av framgången och några rätt bra matcher mot Örgryte anmäldes vi till Kamratmästerskapet, skickades till Karlstad och segrade med 3—2. Vår sol var i uppåtgående! Två veckor därefter var det emellertid delvis slut med storheten. Semifinalen fingo vi spela i Örebro mot Köpings-Kamraterna och blevo skändligt utslagna med 2—5.

Så startade Göteborgs-serien och här lade vi grunden till vårt anseende såsom gott serielag. Att Örgryte skulle bli nr 1 var ju en given sak. Striden stod egentligen endast om 2:dra plats och förutom Örgryte hade vi att kämpa med Bohus B. K., G. I. F., Vikingen och Gäis. Slutet blev att vårt lag belade platsen, med 10 poäng och 38 mål mot 15, närmast Örgryte. Även i klass II klarade sig våra representanter förhållandesvis bra, i det vårt lag II blev 3:a i tävlan med sex andra lag.

Det kan ha sitt intresse att höra namnen på de tolv 1:stagslagsspelarna 1904—1905: Carl Anderson, Anders Helgeson, Nils Anderson, Emil Davidson, Einar Anderson, Verner Johanson, John Säwström, Verner Janson, Carl Ekman, Enoch Olson, Herbert Johanson, A. Fagrell.

GÖTEBORGS-KAMRATERNA 1905.

Nils Anderson (kapt.), Verner Johanson, Einar Anderson, Anders Helgeson, Emil Davidsson, Sävström, Enoch Olson, Carl Ekman, Verner Janson, Herbert Johanson, Carl Anderson.

De framgångar vårt fotbollspel haft under 1905 voro icke så stora i och för sig men de tjänade dock som sporre för framtiden. Också tränade våra pojkar särskilt skarpt, jämte Örgryte, vintern 1906. Medan alla andra fotbollspelare vilade på sina lagrar spelade Kamraterna och Örgryte en rad träningsmatcher i Balders Hage i snö och regn och slask och lera. Vi fingo ohyggligt med stryk — 40 mål mot 7 på 4 matcher — men vi vunno i alla fall en träning, som kom oss till nytta längre fram på säsongen i tävlingarna om distriktsmästerskapet, Kamratmästerskapet och serien.

I den förstnämnda tävlingen slog vi Vikingen med 2—1 men blevo sedermera i semifinalen själva utslagna av Örgryte med 2—8. I Kamratmästerskapet kommo vi längre. Karlstad avfärdades på egen plan med 8—1 och i Eskilstuna besegrade vi därvarande krets med 4—2. Även i finalen måste vi spela borta och den 28 okt. 1906 gjorde alltså Göteborgs-Kamraterna sitt första besök i huvudstaden. Debuten var ej vidare lyckad. Oaktat vi hade ett långt starkare lag nu än 1905 förlorade vi

matchen mot Stockholmskretsen med icke mindre än 3—10 mycket beroende på en dålig målvakt. Stockholmspressen var icke vidare belåten med vårt lag i denna match, helt naturligt för resten, och avgåvo sina omdömen med föga respekt. Föga kunde någon ana vad framtiden bar i sitt sköte. Vårt finalistlag hade följande uppställning: Rasmusson, Meyer, Nils Andersson, Valter Lidén, G. Jonsson, Knut Holmgren, Harry Hellberg, K. Ekman, C. Andersson, V. Jansson, A. Fagrell.

I Göteborgs-serien kunde vi detta år deltaga med ytterligare ett lag. I Klass I ledde vårt 1:sta lag ganska länge men hade en hård medtävlare i Örgryte II, som slutligen kom på samma poäng. En skiljematch spelades och här segrade örgrytarne med 4—0.

Samma blev historien i Klass II. Vårt 2:dra lags hårdaste motståndare var Jonsereds-laget, där de sedan så berömda s. k. »Jonseredsspelarne» deltog, och även här kommo dessa båda lag på samma poäng. Vid omspelet segrade dock vårt 2:dra lag efter en jämn och god match.

De tre lagens placering i serien framgår av nedanstående tabell.

		sp.	v.	oav.	f.	mål	poäng	pris
Klass I	I. F. K. I	8	6	1	1	20—9	13	2.
Klass II	I. F. K. II	14	12	1	1	32—9	25	1.
Klass III	I. F. K. III	14	8	2	4	19—17	18	3.

1907... EN EPOK I KAMRATERNAS FOTBOLLSHISTORIA.

Så kom då 1907 — ett händelserikt år för Kamraternas fotboll. I Göteborgs-serien fortsatte lag I med att plocka poäng och slutade med att hemföra första pris i Klass I. Ett 4:de lag uppsattes inom föreningen. Och för första gången deltog föreningen i svenska mästerskapet, där den dock mötte sitt öde i form av Örgryte (0—8).

Kamratmästerskapet syntes dock till en början bli en fin affär för vår förening. Uddevalla blev slaget med 6—2 och Norrköping med icke mindre än 11—1. Rätt självsäkra reste spelarna till Eskilstuna... och fingo där stryk i semifinalen med 3—4.

Vad som emellertid gjorde 1907 till en epok i vår fotbolls-historia var revolutionen inom den göteborgska fotbollsvärlden och vårt representationslag.

Den 12 maj hade Göteborgs Distriktsstyrelse prisutdelning i Balders Hage för serierna och därefter spelade Örgryte mot ett kombinerat lag från de andra klubbarna med majoriteten av spelarne från Kamraterna. Öväntat nog blev resultatet oavgjort, 3—3, sedan det kombinerade laget presterat ett ovanligt gott spel.

Av denna omständighet föddes tanken på att låta laget bli beständande. Försök gjordes att bilda en särskild klubb men Kamraternas spelare ville icke övergiva sin gamla förening och därvid gick planen om intet. Efter vidlyftiga förhandlingar och mycket skriveri i tidningarna togo flera av de »kombinerade» spelarne sitt parti och anslöto sig till Kamraterna, vars lag efter detta kom att se ut så här:

Bror Persson; Nils Andersson, Konrad Törnqvist; Valter Lidén, Lindorff Andersson, John Olsson; Verner Johansson, Arvid Fagrell, Erik Börjesson, Harry Hellberg, Bror Rundberg.

Detta lag blev relativt sett ett av de bästa, som någonsin spelat i de blå-vita färgerna. Spelarna voro kraftiga, snabba, orädda och vissa av dem, exempelvis Börjesson och Lidén, fenomenala bollbehandlare.

Föreningens fotbollskultur har sin upprinnelse ur händelserna detta år. Efter hand decimerades visserligen 1907 års lag rätt betydligt och nya spelare kommo till men stommen i laget förblev dock oförändrad tillräckligt länge för att kunna gjuta det nya elementet samman med det gamla till en enhet.

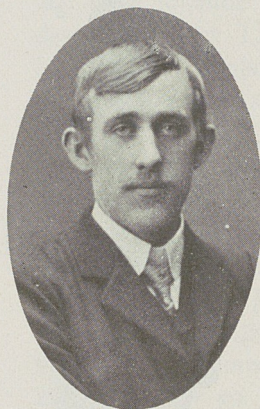

NILS ANDERSSON
lagets kapten i brytningsåren.

Och än i dag ha vi *Erik Börjesson* och *Konrad Törnqvist* i vårt första led — två titaner, till vilka nyare tiders fotbollsspelare se upp till med beundran och aktning.

Laget fick sitt första elddop den 13 oktober i en match mot Örgryte, en match, som genom Kamraternas seger med

FOTBOLLSLAGETS
"GRAND OLD MAN"
ERIK BÖRJESSON

4—2 kom att väcka ett ofantligt uppseende inom idrottsvärlden. Örgryte hade nämligen icke på flera år blivit besegrat av något svenskt klubbtag och det var icke utan att man i Kamraterna sågo de gamla mästarnas svåraste konkurrenter. Framtiden besannade ju också detta.

Nu hade vi fått vind i seglen och styrelsen vågade att för första gången anordna en match med ett stockholmslag. Det blev Marieberg, en klubb, med vilken vi sedan haft de angenämaste förbindelser. Matchen blev en seger för de våra med 2—1.

Av årets övriga fotbollshändelser är att anteckna Örgrytes revanche med 6—2 och finalen om »Långedragssstatyetten», där vi med 3—1 slogo Vikingen, därmed erövande nämnda pris för alltid.

1908... SVENSKA MÄSTARE FÖR FÖRSTA GÅNGEN.

Hittills hade det varit si och så med våra spelares övningar. Någon idrottsplats hade föreningen icke och våra medlemmar fingo hålla till var de kunde. Majoriteten sågs mest på Carlsro-ängen, då ju de flesta medlemmarna voro Annedals-bor. Härigenom kunde visserligen föreningens omkostnadskonto skruvas ned högst väsentligt, ty bollar fick man ju låna gratis hos »Friluftsläkarne» men det var icke så treffligt för våra många spelare att behöva kläda om sig i

SVENSKA MÄSTERSKAPSLAGET 1908:

Lund, Börjesson, N. Andersson, Lindoff Andersson, C. F. Andersson, Törnqvist, J. Olsson,
V. Lidén, O. Tell, A. Fagrell, V. Jansson.

fria luften och hänga kläderna över en gårdsgård, där veckopenningen, klocka och mer till ibland kunde försvinna utan möjlighet att bland fältets hundratals lekande kunna få fatt i »omhändertagaren».

Men med den framgång vårt lag haft blev det ett livsvillkor att anskaffa en träningsplan och det lyckades också styrelsen att träffa avtal med Göteborgs Idrottsförbund om hälftenbruk av Idrottsplatsen.

Året både började och slutade med erövrandet av Krok-slättspokalen (tävlingen 1907 fortsattes nämligen 1908) och i båda tävlingarna slog vi Örgryte med 3—1, en av de största meriter man på den tiden kunde skaffa sig.

Antalet vänskapsmatcher ökades detta år högst väsentligt. Vi spelade mot de bästa Stockholmslagen och vågade oss på »internationella» matcher mot Österbro och B. 93, båda med oavgjort resultat 3—3. Vi slog Eskilstuna-Kamraterna tre gånger, med 11—1, 5—2 och 5—4. Vi besegrade Marieberg, Stockholms-Kamraterna, A. I. K., Malmö B. I. och Sleipner. Vi spelade oavgjort i Stockholm med den nuvarande »Alliansen» — A. I. K. och Djurgården. Våra spelare blevo internationella både mot Norge och vid Olympiska Spelen. Vi

deltogo i trenne av landets förnämsta finaler och segrade i den viktigaste av dem, nämligen *svenska mästerskapet*, med 4—3 över Uppsala-Kamraterna. Av årets 27 matcher blevo vi endast besegrade i 4, och då vintern stod för dörren kunde vi se tillbaka på en säsong, varunder vi erövrat Krokslättspokalen för alltid, distriktsmästerskapet och svenska mästerskapet.

GBGS-KAMRATERNA—STHLS-KAMRATERNA
I GBG D. 10 MAJ 1908.

Malörten i bägaren var Kamratmästerskapet, där vi nödgades spela finalen vid en tid, då flera av våra bästa spelare voro i London. Följaktligen blevo vi utslagna av Stockholm med 2—5.

På den korta tidsrymden av två år hade nu vår förening ryckt upp från en ringa obemärkthet till främsta ledet bland landets klubblag; vårt hade i svenska mästerskapsfinalen följande sammansättning: Carl Andersson; K. Törnqvist, N. Andersson; John Olsson, Lindoff Andersson, Valter Lidén; V. Jansson, Erik Lund, E. Börjesson, A. Fagrell, Olof Tell.

Göteborgs-Kamraternas namn flög ut över landet och från när och fjärran sökte man förbindelse med oss. Framgången blev den unga föreningen nästan för stor att bära.

Också inträffade på sätt och vis

1909... EN REAKTION.

Vårt representationslag kunde detta år icke tillnärmelsevis spela en så framträdande roll som året förut. Bidragande orsaker härtill voro, dels den långt bort belägna träningsplatsen — Balders Hage, som detta år fick avlösa Idrottsplatsen — och dels svåra inre strider inom föreningen, vilket återverkade menligt på fotbollsarbetet.

I Göteborgs-seriens främsta klasser deltog vi ej med några lag. Lag I var fullt upptaget med sina vänskaps- och tävlingsmatcher och lag II, eller *B-laget* som det döptes till detta år, spelade nästan uteslutande vänskapsmatcher med klubbar i de kringliggande städerna, t. ex. Varberg, Halmstad, Borås, Vänersborg, samt klubbarna ur Göteborgs-serien.

I kvalifikationsklassen i serien däremot deltog vi med ett mycket starkt lag (lag III), som här hemförde 2:dra pris. Och i Reservlagsklassen utförde lag IV en prestation, som icke så ofta torde ha gjorts i denna serie, nämligen belägga första plats med alla matcher (7) vunna och en så god goal-average som 32—5.

I. F. K:s BERÖMDA "FYRA" 1908—1909.

Lag IV blev mycket berömt för sin goda sammanhållning och sitt utmärkta spel. Det bestod av 19—20 års ynglingar och att slå de bästa serielagen i Klass II var för dem en smal sak. Flera gånger uppfordrades de att gå in som lag II men »I. F. K:s-fyra» var så känd och aktad, att spelarna icke ville ändra nummer.

Föreningen vårdade sig särskilt om reservlagen och juniorerna och medan lag I med rätt stort besvär sökte att *utåt* uppehålla vårt tidigare vunna anseende växte sig vår förening starkt *inåt* och grunden lades till den spelstyrka, som alltsedan dess kännetecknat Göteborgs-Kamraterna

Så alldeles utan framgångar blev dock icke vårt första lags ansträngningar detta år! Stryk fick det visserligen av Marieberg och Fotbollsföreningen och av Örgryte icke mindre än 4 gånger, därav i så viktiga tävlingar som distrikts- och svenska mästerskapen samt Krokslättspokalen. Men lyckligtvis kunde vi hemföra Kamratmästerskapet och I. F. K.-pokalen, och därigenom förskaffa oss en för — såsom det sedermera visade sig — pokalens slutliga erövring nödvändig inteckning i den samma. I Kamratmästerskapet slog vi Norrköping med 10—1 och Gävle (finalen i Göteborg) med 3—2.

Av årets övriga fotbollshändelser äro att anteckna våra första matcher med *engelska och norska lag* (resp. Quinton 2—4, och Lyn 4—2).

1910 SVENSKA MÄSTARE FÖR ANDRA GÅNGEN...

När år 1910 Svenska Fotboll-serien instiftades, öppen för de bästa lagen i landet, blevo Göteborgs-Kamraterna inbjudna till deltagande. Väl förstående den mäktiga hävstång systematiskt anordnade vänskapsmatcher i tävlingsform — om vi så få uttrycka oss — skulle ha på fotbollspelet, tvekade icke föreningens ledning att acceptera erbjudandet sedan man utkalkylerat ett icke alltför ofördelaktigt ekonomiskt resultat.

Efter ett nytt nederlag i Göteborg mot Marieberg (1—2)

startade vi så i Serien, dock på ett högst olyckligt sätt. Vi fingo nämligen stryk av A. I. K. i Stockholm med icke mindre än 1—9 — en match, som vi ännu måste erinra oss med blygselns rodnad — och väl hemkomna besegrades vi af Örgryte med 0—2. En vecka därefter förmådde vi med knapp nöd spela oavgjort med Fotbollsföreningen, 1—1.

Så här kunde det förstås icke få fortgå i längden. Det blev tydligt att åtskilliga av de gamla spelarna voro definitivt på retur och att en rekonstruktion av lag I var nödvändig. En sådan åstadkoms då också, spelarne lades i hård träning och resultatet visade sig snart.

Norrköping Eskilstuna, Vestmanland-Nerikes Boll-Klubb,

DUBBELMÄSTARNE 1910:

J. Olsson, Törnqvist, Alstam, Sandberg, Börjesson, C. Olsson, Hellberg, Magnusson, Svensson, Lundin, N. Andersson.

Västerås, Fotbollsföreningen, Rantens I. F. och Helsingborgs I. F. besegrades efter varandra och enda avbrottet i denna rad av framgångar var ett oundvikligt nederlag mot Örgryte.

Så kom tiden för Kamrat- och Svenska mästerskapen. I den förra tävlingen hade vi slagit oss fram till finalen, som spelades i Norrköping. Våra bästa spelare voro bundna av exercis och vi måste resa upp med ett dåligt lag. Följaktligen blev

det stryk med 1—4. Men Norrköping använde sig av en icke kvalificerad spelare .... Arvid Mellin, som föresten sedermera flyttade till Göteborg och spelade för oss. Vi protesterade, matchen fick gå om och nu segrade de våra med 7—1! Om-spelet ägde rum i Göteborg och var samtidigt semifinal i Svenska mästerskapet. Finalen i denna tävling spelades den 16 oktober å Walhalla mot Djurgården. Det var andra gången vi voro uppe i mästerskapsfinalen och för andra gången segrade vi. Resultatet blev 3—0.

Mästerskapslaget såg ut så här: E. Alstam; Nils Andersson, H. Svensson; John Olsson, G. Sandberg, K. Törnqvist; G. Magnusson, H. Hellberg, E. Börjesson, Karl Olsson, A. Lundin.

Vi voro nu både Kamratmästare och Svenska mästare. Aptiten växer ju medan man äter och nu fikade vi efter Serien. Till en början gick allt bra. Vikingarne, A. I. K., och Örgryte besegrades och med Norrköping spelade vi oavgjort. Segern syntes säker som i en liten ask, ty det sista laget vi hade att möta var Fotbollsföreningen. Efter de föregående framgångarna väntade vi oss icke annat än seger. Men Fotbollsföreningen gjorde det otroliga och slog oss med 2—0, därmed räddande 1:sta pris åt Örgryte medan vi själva fingo nöja oss med 3:dje plats efter Örgryte och A. I. K., 18 poäng och 41 mål mot 32, 8 matcher vunna, 2 oavgjorda och 4 förlorade.

Innan året var slut gjorde vi emellertid ytterligare en betydelsefull vinst. I finalen om Krokslättspokalen togo vi revanche på Göteborgs Fotbollsförening med 4—1 och erövrade därmed det ståtliga priset för alltid.

Att 1910 blev ett så framgångsrikt år berodde till stor del på de goda träningsmöjligheter, som åter bjöds oss genom förhyrandet av Idrottsplatsen. Men därjämte lyckades det oss att få fram nya, verkligt goda spelare, varmed vi kunde supple-
lera de äldre.

1911... ETT PRÖVNINGENS ÅR.

Det behövdes också levande material att bygga på, ty detta år stundade svåra tider för laget och föreningen. Omsättningen av spelare var ganska stor. Börjesson och John Olsson spelade för Jonseredsföreningen och Örgryte. Och så miste vi vår utomordentlige kapten, Nils Andersson, som detta år emigrerade till Amerika. Nederlag följde på nederlag. Spelarna miste intresset och underlätto träna. När de, såsom varande »svenska mästare», fingo inbjudan att spela i Köpenhamn mot Danmarks förnämsta klubb, Københavns

STYRELSEN OCH LAG I KRISÅRET 1911:

Hellberg, Mellin, Fagrell, Törnqvist, Lundin, C. Olsson, Magnusson, Lilienberg, H. Svensson, John Karlsson, Th. Andersson Söderberg;

H. Johansson, J. Rosander, C. Linde, P. A. Sjöholm, J. Pettersson, Ch. Forsberg

Boldklub, var det med knapp nöd vi förmådde samla ihop ett lag. Nederlag blev det med 2—9 och ett dåligt spel presterade de våra. Vi hade emellertid lyckats göra en ytterst värdefull bekantskap på fotbollsområdet och de efterföljande matcherna mot K. B. blevo de, som för oss lämnade den största behållningen och som varit av större lärdom för våra spelare än alla andra. Vi ha K. B. att tacka för mycket och när denna redogörelse för vårt fotbollspels utveckling nedskrivs måste detta starkt betonas.

I Serien höll det på att gå rent galet för oss och vi ledo nederlag mot Fotbollsföreningen, Örgryte, A. I. K., Marieberg och Djurgården, medan två matcher, mot Norrköping och G. F. F., slutade oavgjorda. Icke en enda vunnen match! Och när Seriens vår-omgång var klar lågo vi på botten i serietabellen!

Det såg mörkt ut för oss men nu visade sig föreningens inneboende fotbollstyrka och dess livskraft slog ut i full blom. Vi satte i gång med en ytterst energisk träning under sommaren. Vi fingo fram nya förmågor. Vi skaffade oss de *smärre* lagen i Göteborg till motståndare vid träningsmatcher om vardagskvällarne och härigenom kunde laget få in det rätta samspelet och den rätta taktiken i såväl anfall som försvar. Vi följde icke den principen att spela mot *övermäktiga* lag för att erhålla träning, ty överlägsna lag krossa ens eget spel och det blir då icke tal om att uppamma eller utveckla ett gott samspel. Någon enstaka match på en lämplig tidpunkt mot ett spelskickligare lag är nödvändig för att skaffa lärdomar men dessa kan man icke omsätta i praktiken gentemot andra överlägsna lag, utan måste använda sig av mindre försigkomna motståndare som »försökskaniner».

Andan och sammanhållningen i laget främjades genom sammankomster spelarne emellan efter träningsmatcherna, då man höll överläggningar och resonnemang om spelet.

Resultatet av denna systematiska och utan stort buller bedrivna träning visade sig på hösten, då vi icke förlorade mer än en enda match. Denna hade icke heller förlorats om icke oturen varit emot oss till den grad, att vårt lag varken förr eller senare upplevt något dylikt. Detta var så mycket förargligare som matchen gällde semifinalen i Kamratmästerskapet, där Stockholm slog oss med matchens enda mål.

Men ur alla övriga matcher gingo vi obesegrade och i Serien gjorde vi en våldsam spurt utan att dock definitivt placera oss bland topplagen, då ju Serien av mellankommande orsaker, mest ekonomiska, aldrig blev slutspelad. Vår mest anmärkningsvärda seger var den över Örgryte med 6—2 och förtjäna spelarna i vårt lag vid detta tillfälle att omnämnas. De voro:

John Karlsson; Lilienberg, H. Svensson; G. Magnusson, Th. Andersson, K. Holmgren; H. Hellberg, C. Olsson, A. Fagrell, H. Almén, A. Lundin.

I detta lag lyste inga stjärnspelare. Det var ett jämnstruket, hårt och energiskt lag, vältränat och sjudande av livskraft och gott spelhumör. I dessa avseenden kommer 1911 års spelare att alltid stå såsom goda föredömen för senare generationer.

Under 1:sta lagets skiftande öden och äventyr försiggick

HELLBERG GÖR 5:TE MÅLET PÅ Ö. I. S. D. 15 OKT. 1911 (6-2).

arbetet inom de övriga fotbollslagen med all kraft! De två juniorlagen »Niord» och »Hermes» anslöto sig till föreningen och blevo där fotbollsuffostrade på bästa sätt. Åtskilliga av Göteborgs nuvarande bästa fotbollspelare ha utgått ur nämnda smålags leder och så länge dessa lag existerade kunde de anses som mönster i fråga om ett fint och nått spel. Tillslutningen av spelare till vår förening var så stor, att vi på en gång kunde mönstra icke mindre än 6 lag förutom old boys- och motionslagen.

Oaktat föreningen icke fick deltaga i Svenska mästerskapet, enligt Fotbollsförbundets beslut, och blev, såsom förut nämnts, utslaget ur Kamratmästerskapet, förgick dock året icke

utan erövrandet av ett par priser. Det ena av dem var Göteborgs-Pokalen och det andra den s. k. Fotbollspokalen, som uppsatts till tävlan mellan oss och Lyn i Kristiania.

VÅRA DANSKA LÄROMÄSTARE K. B. I GÖTEBORG 10 DEC. 1911.

1912... FÖRHÅLLANDENA BÖRJA STABILISERA SIG.

Liksom alla andra år hade vi en vårsäsong på gott och ont. Förberedelserna till Olympiska Spelen inverkade menligt även på vår förening och de många s. k. uttagningsmatcherna splittrade laget i avsevärd grad och gjorde att detsamma blev ojämnt tränat. Tvänne viktiga matcher fingo vi dock spelat, nämligen i Köpenhamn mot K. B., 1—3, ett för oss mycket ärofyllt nederlag, och mot det lag som sedermera blev Sveriges Olympialag. Resultatet i den sistnämnda matchen blev 1—1, efter ett spel, som säkert aldrig glömmes av Kamratentusiasten. Denna match var så pass märklig, att vi här återge de namn, som då buro våra färger:

John Karlsson; Svensson, Törnqvist; Magnusson, Th. Andersson, K. Holmgren; Hellberg, Karl Olsson, A. Fagrell, Arvid Mellin, A. Lundin.

Sedan vi blivit utslagna ur svenska mästerskapet — som vanligt! — spelade vi hela höstsäsongen, d. v. s. september, oktober, november och december, utan en enda förlorad match. Vårt lag var nu också ytterst stabilt och Börjesson och Olsson deltog åter efter sin fransyska visit i Örgryte. Vi hade nu uppsjö på goda spelare och erövrade distriktsmästerskapet, Svensk-Norska Fotbollspokalen, Göteborgs-Pokalen och Kamratmästerskapet med följande lag: John Karlsson; H. Svensson,

JUNIORLAGET "HERMES" 1912.

K. Törnqvist; G. Magnusson, Th. Andersson, K. Holmgren; H. Hellberg, C. Olsson, E. Börjesson, J. Olsson, A. Lundin.

De nämnda framgångarna voro icke de enda, föreningens representanter hade. I Gbgs-seriens div. II erövrade sålunda vårt lag III första pris och detsamma gjorde lag IV i div. IV.

Kronan på verket satte våra juniorer då de i finalen om Junior-pokalen besegrade Örgryte med 2—1. Det kan ha sitt intresse att se namnen på dessa juniorspelare, ett av de bästa junior-lag, som en förening någonsin kunnat ställa upp i Göteborg, och av detsamma äro nu icke mindre än fem spelare internationella: G. Lundqvist; Erik Lilienberg, Valds Lund; Karl Johansson, Saposnikoff, Olsson; Ekström, Sven Friberg, Georg Karlsson, Thorsten Stålfors och Caleb Schylander.

Med 1912 års utgång hade Göteborgs-Kamraterna övervunnit de svåraste utvecklingsperioderna i sin fotbollshistoria. Det fanns fast mark under fötterna. Ekonomin började bättra sig. Det fanns ett utomordentligt stort och gott levande material att dana goda fotbollsspelare av och intresset hölls genom de många framgångarne på helspänn.

1913... SERIEMÄSTARE FÖR FÖRSTA GÅNGEN.

Den mest ansträngande fotbollssäsong, våra spelare någonsin haft att genomkämpa var 1913 års. Den varade så gott som hela året, från den 8 januari till den 21 december,

LAGET 1913

Noring, Carlsson, Törnqvist, Börjesson, C. Olsson, Magnusson, Hjelm, Th. Andersson, Holmgren, Svensson, J. Karlsson, Lundin.

och under denna tid hade vårt lag I att utspela icke mindre än 41 matcher. Om detta icke är rekord i Sveriges fotbollshistoria så är det åtminstone ett rekord i Kamraternas, ty varken förr eller senare har vårt representationslag varit så ofta i elden. Att vi av dessa 41 matcher icke förlorade mer än 4 vittnar högt om lagets genomsnittliga styrka såväl i fysiskt som moraliskt hänseende. Det är ju så, att ju flera matcher ett lag spelar, ju större blir risken för nederlag. Det är omöj-

ligt för ett lag att kunna mönstra samma spelare under så många matcher, som en serie omfattar eller en säsong sådan som 1913 års. Man måste alltså oftast låta reserver rycka fram och fylla de nödvändigtvis uppstående luckorna i första ledet och det är det sätt, varpå dessa reserver fylla sin uppgift, jämte naturligtvis, i första rummet, lagets egen spelstyrka, som är avgörande för klubbens fotbollståndpunkt, dels i tävlingarna, dels under säsongen i sin helhet.

TIDIG FOTBOLLSTRÄNING:

I. F. K. B-lag mot Ö. I. S. B-lag i Balders Hage 1914.

Såsom värdeämätare på en klubbs fotbollsstyrka är därför *serien* och *statistiken* absolut mera tillförlitlig än utslagstävlingen, ehuru ju även denna sistnämnda stundom kan komma att omfatta en hel rad av matcher. Ur denna synpunkt är det som vi inom Göteborgs-Kamraterna alltid satt mera värde på att vinna Svenska serien än Svenska mästerskapet. Vi ha nämligen vetat, att så länge serien kunnat vinnas, har klubbens fotboll sköts ordentligt. Framgångarna på fotbollsplanen äro ju det synliga beviset på att organisationen fungerat som den skall. Att segra i mästerskapstävlingen är för oss en källa till utomordentlig glädje men så som denna tävling gjorts beroende av biomständigheter och slumpen i måhända större utsträckning

än nödvändigt är, måste en seger i serien för oss vara mera värdefull, eftersom den betyder mera för fotbollsarbetet i sin helhet.

När vi nu hemförde Svenska serien för första gången detta år hade vi därför orsak att tyda detta såsom ett gott omen för framtiden. Att samtidigt B-laget erövrade 1:sta pris i Göteborgs-seriens Klass I, »Juniorpokalen» vanns av vårt juniorlag I och Bragehornet av B-laget, tjänade att ytterligare fastslå föreningens ställning såsom ledande fotbollsklubb. Lag I erövrade även Kamratmästerskapet och distriktsmästerskapet. Den förra segern var särskilt betydelsefull därigenom att föreningen nu fick lika många segrar som Stockholms-Kamraterna i tävlingen om den dyrbara I. F. K.-pokalen. Vi hade alltså de allra största chanser att slutligen erövra detta ståtliga pris.

Av årets fyra nederlag var det mot Johanneshof mest fatalt därför att det inträffade i Svenska mästerskapet. Det hade också kunnat undvikas om icke våra spelare gjort sig för självsäkra. Sedan vi blivit utslagna ur mästerskapet förlorade vi icke en enda match under hela eftersommaren och hösten och rehabiliterade oss därigenom. Måhända var detta orsaken till att vårt lag blev uttaget att representera Sverige vid landsmatchen mot Norge den 26 okt., som slöt med 1—1. I denna match fingo vi alltså i ett slag 7 nya internationella spelare.

Av de spelare, som detta år debuterade i vårt lag kunna nämnas Erik Hjelm och Caleb Schylander, båda från juniorlaget, vilka sedermera kommo att spela en framträdande roll inom vårt och vårt lands fotbollsliv.

1914... SERIEMÄSTARE. KAMRAT- MÄSTARE M. M.

1914 års fotbollssäsong blev kanske icke fylld av strapatser i samma utsträckning som föregående år men blev ungefär lika framgångsrik. Detta år spelade vi matcher mot norska, engelska, ett tyskt och ett belgiskt lag och uppehöllo de internationella fotbollsförbindelserna längre än någon annan svensk

klubb. Matcherna mot Hannoverscher Sport Verein spelades som bekant under själva krigsutbrottet. De »internationella» lag vi mötte voro Racing Club de Bruxelles (2—2), Liverpool F. C. (1—4), Crystal Palace (1—3), Hannoverscher Sport-Verein (4—1 och 2—3) och Mercantile (1—1). Däremot spelade vi detta år inga matcher mot danska lag.

Svenska serien erövrade vi för andra gången. I den avgörande matchen om I. F. K.-pokalen slog vi Stockholmskretsen med 3—0 och införlivade därmed för alltid det ståtliga priset med vår trofé-samling. Samma öde rönt »Göteborgs-

B-LAGET 1913—1914.

pokalen» (final mot Gais, 5—0). I Kamratmästerskapets final besegrade vi ånyo Stockholm, denna gång med 9—0. Slutligen kan nämnas att våra representanter även lade beslag på Centralföreningens mästerskap och vandringspris genom att i finalen slå Örgryte med 2—1.

Allt skulle sålunda varit gott och väl om icke den olycksaliga Svenska mästerskapstävlingen kommit oss att begrunda den gamla satsen om att ingen lycka är fullkomlig. Efter en oavgjord match i 1:sta omgången mot Örgryte blevo vi nämligen utslagna med 1—5. Men liksom alla andra år, även de

som kommo efter, behövde vi icke se oss besegrade av svenskt lag sedan vi väl måst göra vår sortie ur mästerskapstävlingen! Detta förhållande är ju rätt egendomligt.

Vårt 1:sta lags ordinarie uppställning detta år var: John Karlsson; Lund, Svensson; Karl Olsson, Törnqvist, Holmgren; Magnusson, Schylander, Börjesson, Hjelm, Borssén — en uppställning, som icke blev synnerligen förändrad under de kommande åren.

1915... FORTFARANDE PÅ TOPPEN.

Skall man döma vårt representationslags fotbollsståndpunkt efter de tävlingar, det vinner eller förlorar, skulle det icke vara mycken skillnad på 1914 och 1915, ty det senare året erövrade vi ånyo Svenska serien och Kamratmästerskapet medan vi blevo utslagna ur Svenska mästerskapet och distriktsmästerskapet. (I den senare tävlingen representerade av B-laget.)

Men i verkligheten spelade vårt lag av 1915 avsevärt bättre fotboll än föregående års — i stort sett — även om det nu icke lyckades göra sig i någon av utslagstävlingarna. Vi kunde inregistrera de mest uppseendeväckande segrar, något svenskt klubbtag hittills haft, nämligen mot det kombinerade danska laget med 1—0 och mot B. 93, 4—2.

Dessa segrar hade icke varit så märkvärdiga om de vunnits genom tur eller särskilt gynnsamma omständigheter. Det hade ju hänt förr, att svenska lag slagit danska. Men våra motståndare nu voro exponenter för det bästa danska fotbollspelet och vi slog dem i regelrätt kamp med välförtjänta målsiffror. Särskilt matchen mot B. 93 komma alla Göteborgs-Kamrater att minnas med stolt hjärta, ty den matchen betecknar för vårt lag toppunkten hittills på vad vi mena med fint fotbollspel.

Av årets framgångar i övrigt må nämnas finalen om Kamratmästerskapet (Gefle, 10—0) och erövrandet av Göteborgs-Tidningens pokal, som uppsatts till tävlan i en lokal serie mellan Örgryte, Gais och I. F. K. Med K. B. fortsatte vi nu

det under 1914 avbrutna samarbetet och spelade den match i Köpenhamn, som egentligen skulle ägt rum redan 1914 men av mellankommande orsaker måste uppskjutas. Resultatet blev 1—1.

1916... SERIEMÄSTARE SOM VANLIGT.

Trots att våra fotbollspelares träning till följd av Idrottsplatsens ombyggnad detta år icke kunde bli den allra bästa, lyckades våra representater, både stora och små, att uppehålla

"BRA! BRA! BRA! I. F. K.! B-R-A-S-S-A-PÅ!"
EN HEJARGÄNG I HELSINGBORG 1917

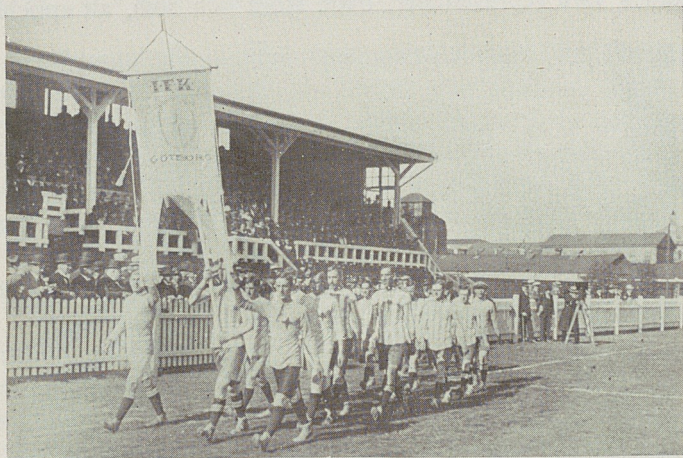
föreningens anseende på ett värdigt sätt. Sålunda hemförde våra juniorer Göteborgs juniormästerskap genom att i finalen om Balders Hage-pokalen slå Örgryte med 2—1 och seniorerna togo för 4:de gången hem Svenska serien. Och att nya spelare alltjämt kunde fostras inom våra leder visas bäst av att Centralföreningens mästerskap erövrades till föreningen genom seger i finalen med 11—2 över Gais.

I svenska mästerskapet blevo vi naturligtvis utslagna (av

A. I. K. med 1—2) och i distriktsmästerskapet hunno vi icke spela mer än semifinalen (2—0 mot Örgryte) förrän vintern var över oss. På grund av de höga resekostnaderna och det dåliga ekonomiska utbytet i tävlingen om Kamratmästerskapet deltog vi icke i denna sedan vi nu 6 gånger erövrat det samma.

Med danskarna hade vi detta året synnerligen livliga förbindelser. I Köpenhamn blevo vi av det kombinerade danska laget slagna med 0—5 men i Göteborg togo vi en lysande revanche och segrade med 3—0. Med A. B. spelade vi på

ULLERVIS INVIGNING.
KAMRATERNAS INMARSCH.

Ullervis invigning en oavgjord match, 2—2, och med K. B. påbörjades tävlingen om »Pix»-pokalen, där vi ledο tvänne nederlag med resp. 3—4 och 1—2.

Av utomordentlig betydelse för vårt fotbollspel blev *Ullervis tillkomst*, varigenom föreningens fotbollsarbete kunde bedrivas under mera ordnade förhållanden och träningen övergå från grusbana till gräsplan.

Vårt 1:sta lags mest vanliga uppställning detta år var: Karlsson; Lund, Svensson; Karl Olsson, Törnqvist, Almén; Borssén, Schylander, Börjesson, Hjelm, Lundin. — I Sveriges

och Göteborgs kombinerade matcher var, liksom 1915, Göteborgs-Kamraternas inslag synnerligen kraftigt. I Svenska Spelens final, där Göteborg vann med 4—2, deltog t. ex. icke mindre än 9 Kamrater.

1917... "INTERNATSTRÄNING" MEN FÄRRE YTTRE FRAMGÅNGAR FÖR REPRESENTATIONS- LAGET.

Det amerikanska fotbollsbesöket 1916 gav svenskt fotbollspel många goda impulser men också sådana, om vars värde en nyktert tänkande eftervärld hyser sina dubier. Bl. a. blev den efter amerikanskt mönster anordnade internatsträningen ett tveeggat svärd, som visserligen i början kunde skära lagrar åt dem, som omgjordade sig därmed, men som därefter icke kunde avvärja den av det överdrivna träningssystemet framkallade reaktionen.

Icke blott i syfte att skaffa spelarna ökad skicklighet utan även för att göra reklam för kommande stora matcher anordnade vi på Hugo Levins initiativ den s. k. »Ullerviträningen», som bestod däri, att spelarna under 4 veckors tid tillbringade all sin från det dagliga arbetet lediga tid (alltså även natten) på Ullervi, där logement, mathållning och f. ö. fullständig in-kvartering var ordnad. Med Einar Rothman som massör, Carl Linde som ledare och Knut Lindberg som tränare lågo spelarna här i träning för Kamraternas räkning från mitten av mars till medio av april.

Resultatet härav blev att våra första matcher resulterade i lysande segrar, över A. I. K. med 8—1 och K. B. med 3—1. Den senare matchen är anmärkningsvärd såsom den första i Köpenhamn, där ett danskt lag besegrats av ett svenskt. Men efter dessa framgångar fingo vi stryk av både K. B., A. I. K. och A. B. Och sålunda blev den sportsliga behållningen av internatsträningen för Kamraternas del nästan lika klen som den ekonomiska.

Emellertid erövrade vi för 5:te gången å rad Svenska serien och segrade också i den mellan Örgryte, Gais och oss anordnade s. k. »Triangelserien». I mästerskapet blevo vi med 1—2 utslagna av Djurgården på egen plan — en rättvis seger för stockholmarna! — och i distriktsmästerskapet blev vårt B-lag, förstärkt med några 1:sta lags-spelare, slaget av Gais med 1—5.

Med K. B. började vi en ny tävling, denna gång om Göteborgs Aftonblads pris, och i den första matchen vann K. B. med 1—0.

Detta år hade vårt B-lag en synnerligen lyckad säsong i det laget av 25 spelade matcher endast förlorade 2 och hade 3 oavgjorda. Det erövrade Göteborgs-seriens Klass I samt Brage-hornet (för alltid) och kunde med skäl göra anspråk på titeln »Göteborgs fjärde lag». I Kamratmästerskapet blev föreningen representerat av B-laget, som dock här blev slaget av Eskilstuna med 1—5.

Från fotbollsarbetet inom föreningen må framhållas anordnandet av handicapserien mellan de smärre lagen, vilken genomfördes på ett lyckligt sätt och vari 2:dra juniorlaget segrade.

I Göteborgs-seriens seniorklass B, erövrade vårt 3:dje lag första pris. I seniorklassen C. hemförde 4:de laget första pris — sålunda vackra framgångar över hela linjen. Och då året var slut kunde spelarna, tillhörande våra 5 seniorlag och 2 juniorlag se tillbaka på en synnerligen innehållsrik säsong.

1918... SVENSKA MÄSTARE FÖR TREDJE GÅNGEN.

Det kan tryggt sägas, att en av föreningens mest framgångsrika säsonger hittills inträffade år 1918. Vårt representationslag hade behållit sin stabilitet. Vi hade fått fram nya förmågor. Vi hade nästan alla de s. k. »gamla» spelarna kvar och jämte de nya blev det en uppsjö på till lag I kvalificerade förmågor. För att icke råka ut för samma malör som några år tidigare, då vi icke heller hade rum för alla våra

förstklassiga spelare i lag I utan nödgades »exportera» några stycken till Örgryte, måste vi laborera med laget så att en spelare fick stå över då, och en annan då. Härunder inträffade det i svensk fotbolls historia säkerligen enastående fallet, att klubbens s. k. »reservspelare» blevo internationella — ett bevis på huru stark vind vi hade i seglen.

På grund av de otroligt höga resekostnaderna hade Fotbollsförbundets Svenska serien slopats men tillsammans med Örgryte, A. I. K. och Djurgården anordnade vi en privat serie, ur vilken vi gingo som segrare utan att ha förlorat en enda match.

Över huvud taget var vårt lag I synnerligen lyckligt detta år och hade endast två förlorade matcher mot svenska lag, nämligen den första för året (i Malmö 2—3), då våra spelare voro för dåligt tränade, och den sista (Örgryte 2—3), då de voro utkörda. Denna senare match gällde distriktsmästerskapet, som alltså gick ifrån oss.

I svenska mästerskapet klarade vi oss emellertid så mycket bättre. När tiden för matcherna i denna tävling var inne lade sig laget i skarp konditionsträning under ledning av C. Linde och sedan de svåraste konkurrenterna, Gais och Örgryte, avfärdats med resp. 5—3 och 2—0 gick resten av sig själv. I finalen mötte vi H. I. F. Denna match spelades för ovanlighetens skull på neutral plan, i Stadion, och de våra vunno en överlägsen seger med 5—0, därmed erövrade svenska mästerskapet till vår förening för tredje gången.

Med K. B. fortsatte vi matcherna om G. A. B:s pris och förlorade en match i Köpenhamn men vunno en i Göteborg. Med danska »alliansen» blev det omvänt, i det vi förlorade i Göteborg men vunno i Köpenhamn.

De smärre lagen inom föreningen voro lika livaktiga som tillförne. En kombination av 1:sta lagsspelare och reservspelare gjorde en turné till Norge under midsommar och grannstäderna gästades av de olika senior- och juniorlagen alltsomoftast. Handicapserien för de smärre lagen lämnade detta år till resultat att seniorlag III segrade. Av de åtgärder, som vidtogs för att främja föreningens fotboll må nämnas tillsättandet

av förtroendemännen, varigenom arbetet med de olika lagen skulle kunna kraftigare bedrivas. Förtroendemännen ha emellertid senare i flera fall icke visat den energi och det intresse, som deras ställning kräver, och för framtiden får man därför hoppas på att den rätta insikten om institutionens betydelse väckes.

1919... JUBILEUMSÅRET, FOTBOLL DELVIS EN MISSRÄKNING.

KAMRATERNAS FOTBOLLSLAG 1919.

Det var meningen, att föreningens 15-års jubileum skulle firas med bl. a. erövring av alla de tävlingar, som lågo inom vårt räckhåll. Beträffande lag I hade man hoppats det skulle kunna kvarhålla mästartiteln men ödet och olyckliga omständigheter ville annorlunda. I den första matchen i denna tävling nödgades vi nämligen möta med ett mycket defekt lag och blevo utslagna med 0—3 av Gais.

Med undantag för denna tävling har fotbollsäsongen dock varit mycket framgångsrik. Det lyckades oss sålunda att för

ETT AV VÅRA BÄSTA B-LAG:

Ekman, Sävström, Davidsson, E. Olsson, Herbert Johansson, A. Berndtsson, C. Andersson, C. Linde, Hallberg, Einar Andersson, Jonsson. År 1908.

alltid erövra G. A. B:s pris genom en synnerligen kraftig slutspurt, som medförde två segrar över våra gamla vänner och motståndare från K. B. Som ersättning för svenska mästerskapet erövrade vi distriktsmästerskapet genom seger i finalen med 2—0 över Örgryte.

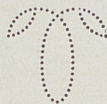
För att högtidlighålla minnet av föreningens bildande anordnade vi den 16—20 juni en Fotbollsvecka, vari deltog Marieberg, Lyn, Trygg, Örgryte, Gais och A. I. K. samt vårt eget lag. Någon direkt tävling var ej möjlig att anordna, utan lagen spelade mot varandra i vänskapsmatcher. Tyvärr hade någon annan, lämpligare tidpunkt på året ej stått att erhålla för detta arrangemang, varför varken den ekonomiska eller sportsliga behållningen blev stor.

Utom mot de danska och norska lagen ha vi detta år spelat mot tyska lag, Hannover och Berliner-Victoria, segrar med resp. 5—0 och 3—0, samt mot det amerikanska laget Bethlehem Steel F. C. Denna sistnämnda match väckte kollosalt uppse-

ende och vår seger med 3—1 var välförtjänt. Detta nederlag var det andra, amerikanerna hade på sin i övrigt framgångsrika turné.

Av årets fyra nederlag för lag I inträffade ett mot Djurgården, 0—3, i årets allra sista match, som ingick i »fyrväpplingsserien», Det är att hoppas, att detta nederlag, som betecknar en alldeles icke värdig avslutning på en 15-årig, i det stora hela utomordentligt framgångsrik period i vårt fotbollspels utveckling, kommer att för vår förenings samtliga fotbollspelare och fotbollsvänner framstå såsom det memento, vilket kan skänka ökad kraft och insentitet i den framtida verksamheten.

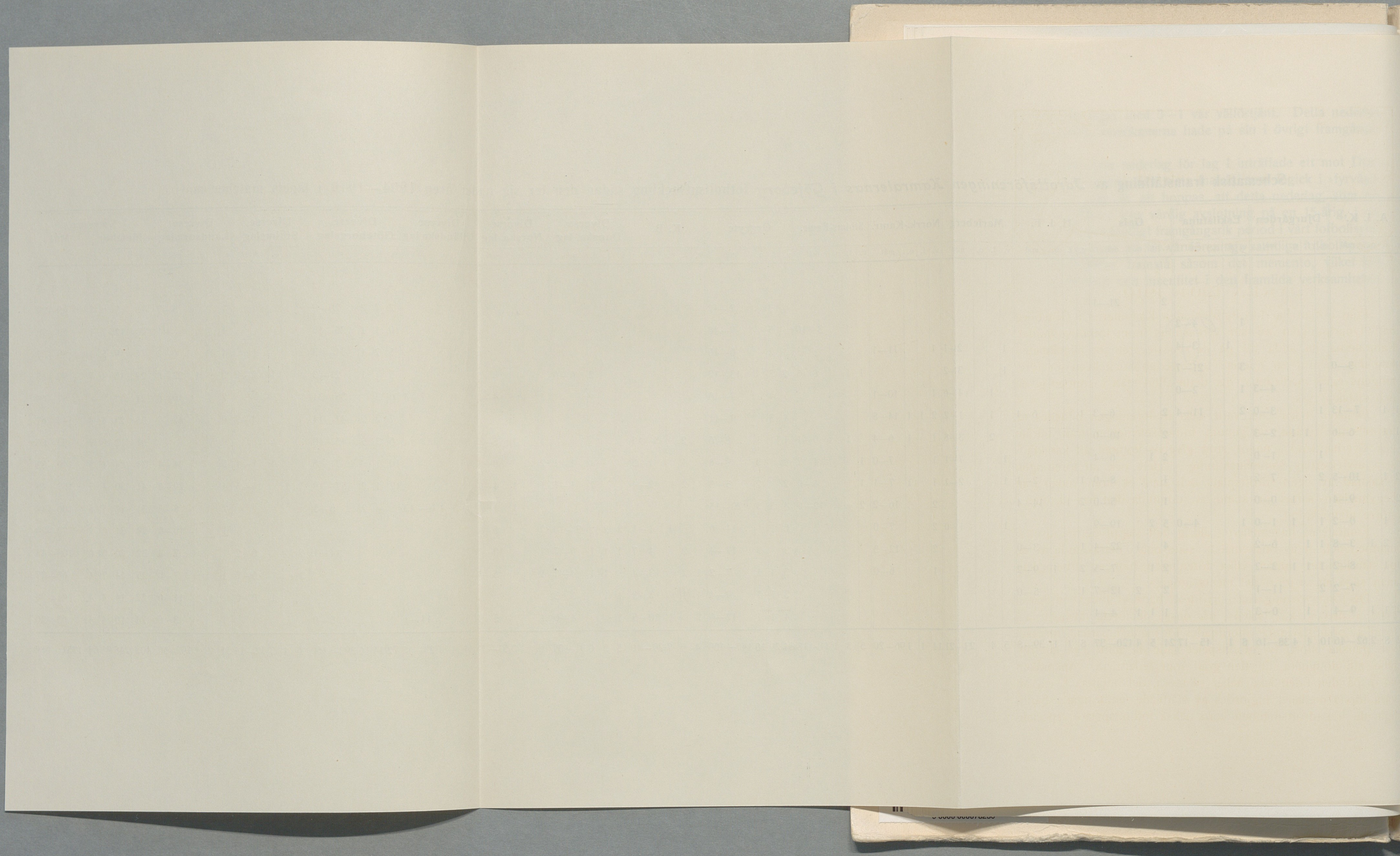

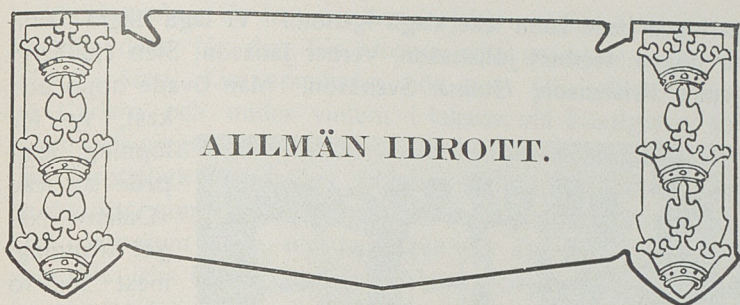
Schematisk framställning av *Idrottsföreningen Kamraternas i Göteborg* fotbollsutveckling sådan den ter sig under åren 1904—1919 i lagets matcher mot:

[illegible]

ÅREN 1904—1910.

Från början har Idrottsföreningen Kamraterna i Göteborg haft tyngdpunkten av sin verksamhet inom fotbollsområdet. Kamraterna ha ända till på de senaste åren för allmänheten framstått såsom en speciell fotbollsklubb och även för föreningens egna medlemmar har detta alltid stått såsom en given och självklar sak.

Orsaken härtill har varit, dels att föreningen bildades av fotbollsintresserade, varigenom fotbollselementet från början fick överhanden — något som givetvis kommit att karaktärisera styrelsernas sammansättning — dels ock att föreningen i saknad av egen idrottsplats och stark ekonomi redan från begynnelsen sattes ur stånd att omhulda den fria idrotten i större utsträckning.

Kamraterna ha emellertid aldrig helt släppt de fria idrottsmännen och deras önskemål ur sikte och i betraktande av de omständigheter, under vilka föreningen haft att arbeta, kan man säga att vi gjort det mesta möjliga.

De första övningarna i fri idrott hade vi under sommaren 1905 i den s. k. »Dalen», där också de första tävlingarna i form av poängtävlingar anordnades för medlemmarna. Intresset var ganska stort, ty fotbollspelet hade då ännu icke fått tillfälle att dominera till den grad som sedermera. Anspråken voro på den tiden icke heller så stora, det berättas t. ex. att våra första medaljer utgjordes av slätfilade femöringar. Samtliga de fria idrottsmännen voro också fotbollsspelare; speciali-

seringen hade ännu icke slagit igenom. Vi taga några namn ur högen: Herbert Johansson, Verner Jansson, Sten Hallberg, James Kristenson, Gunnar Svensson. Man övade hopp och

TÄVLANDE UR I. F. K. GÖTEBORG, 1905.
Christenson, H. Johansson, Högberg, Fremberg, V. Jansson,
V. Boye, Nils Andersson, O. Boye, Sävström, Svensson.

knallarna rullade Nils Andersson och Fagrell omkring på gröngräset och höllo på att bli uppätta av mygg.

Löpningarna måste äga rum på landsvägen vid Carlsroängen, där städse en intresserad åskådarskara, gjorde allt för att försvåra tävlingar och träning. Vi hade också gång på programmet. Knut Gisslow (»Giska») var specialist i denna gren och gick var eller varannan afton 100 meter fram och tillbaka på en 100-metersbana mellan tvänne lyktstolpar. Något

kast, ty för löpning lämpade sig icke »Dalen». Något brottning, mest för ro skull, övades också och medan Herbert o. Hallberg och de andra hoppade stav och kastade diskus bland bergs-

FRÅN DEN FÖRSTA TIDEN I "DALEN".
Herbert tränar i stavsprång.

klubbmästerskap lär han emellertid ej ha erhållit i denna gren. Förhållandena för den fria idrotten voro ensartade under de följande åren. Om sommaren höll man till i »Dalen» och på Carlsro och under vintern i lokalen vid Linnégatan, där inomhusövningar anordnades, ävensom poängtävlingar. Att den idrottsliga standarden icke var så hög är självklart men de resultat, som på den tiden nåddes, voro dock relativt goda. Och dessutom voro idrottsmännen på den tiden *ynlingar*, som alls icke hade någon orsak att specialisera sig eller »interneringsträna». Några resultat från den tiden (sommaren 1906) kunna kanske belysa detta förhållande:

Höjdhopp: Knut Holmgren 153 cm. Längdsprång: Nils Andersson 557 cm. Trestegshopp: Herbert Johansson 11,40 m. Stavsprång: Herbert Johansson 260 cm. Diskus: Sten Hallberg 48,14 m. Kulstötning: Sten Hallberg 15,68 m. Spjutkastning: Herbert Johansson 49,55 m. 100 meter: Hakon Julin $11\frac{3}{5}$ sek. 400 meter: H. Fremberg 63 sek.

Under 1907 och 1908 anordnade föreningen vår- och hösttävlingar och härvid nåddes avsevärt bättre resultat gång efter gång. Vid de tillfällen våra medlemmar gingo med i allmänna tävlingar kunde de dock icke göra sig i nämnvärd grad.

År 1908 anordnade vi för övrigt den enda nationella inomhustävling, som föreningen vågat sig på. Den ägde rum i Cirkus den 21 och 22 mars och omfattade höjd-, stav-, gren- o. mellansprång, atletik samt brottning. Ett 20-tal föreningar voro representerade, dock icke Örgryte,

TÄVLANDE I I. F. K. 1907 (VÅRSÄSONGEN).

J. Andersson, Christenson, H. Hellberg, Nils Andersson; Jonsson, H. Johanson, E. Andersson, D. Andersson, Gisslow o. A. Andersson

och i den hårda konkurrensen blev utbytet för våra medlemmar skäligen magert. Endast ett andra och ett tredje pris, i resp. mellan- och grensprång kunde vi lägga beslag på, för övrigt genom fotbollslagets vänster-ytter, Olof Tell.

Samma år anordnade vi jämte G. I. F. distriktsmästerskapen i allmän idrott å Idrottsplatsen och här klarade sig våra representanter betydligt bättre. Anton Pettersson erövrade t. ex. 2:dra pris i 10,000 och 800 meter, John Wessman fick

I BALDERS HAGE 1909,
Forsberg, Ahlstedt, Wingårdh, Svensson, W. Olsson, N. Larsson, E. Olsson,
I. Carlsson, Osc. Andersson. Nederst: Nilsson, Boodh, Löwendahl

3:dje pris i gång, Oscar Thulin 2:dra pris i 400 och 1500 m. I diskuskastning hemförde Obadja Eriksson distriktsmästerskapet med 59,80 och i stavhopp gjorde Herbert Johansson samma bravad med resultatet 290.

I prislistan över dessa tävlingar finna vi också att vårt fotbollslags nuvarande kapten, Karl Olsson, då representerande Nya Varvets Idrottsförening, fick ett extra pris i löpning 1500 meter för tiden $4,35\frac{1}{10}$.

Sakta men säkert arbetade sig emellertid den fri idrotten framåt och alltjämt nya proselyter vann densamma. När vi år 1909 förhyrde Balders Hage till våra övningar fick den fria

idrotten en god hjälp och våra medlemmar utnyttjade också platsen samvetsgrannt, liksom sedermera Idrottsplatsen, vilken efter Balders Hage blev vår hemvist. Med sina mera ordnade träningsbanor erbjödo dessa idrottsplatser ett betydligt bättre arbetsfält för idrottsmännen än Dalen och Carlsro. Resultaten blevo också undan för undan bättre och våra representanter började deltaga i nationella tävlingar med allt bättre resultat.

Detta kom särskilt till synes år 1910 då vi räknade en stor stab av idrottsmän, varibland märktes Hugo Holsner, Joh:s Andersson, Gustav

Johanson, Hilding Carlson, Charles Luther, G. Åkerstedt, Obadja Eriksson, Filip Löwendahl, Birger Johansson och Alex. Ahlgren. Dessa

representerade föreningen i en mängd

tävlingar under 1910, bl. a. i Alingsås, Borås, Falun, Hindås, Helsingborg, Göteborg, Köpenhamn, Landskrona, Malmö, Stockholm, Skara, o. s. v.

Inalles erövrade de 25 första, 24 andra, 6 tredje och 5 fjärde pris.

Redan nu hade vi en ansenlig mängd långdistanslöpare och denna stab blev år 1911 den största här i staden. Med tiden blev den också den framgångsrikaste. Genom Charles Luther tillfördes föreningen de första Kamratmästerskapen och genom Karl Stafsing det första svenska mästerskapet i fri idrott.

I. F. KARE PÅ IDROTTSPLATSEN DEN 1 MAJ 1910.
Wingårdh, Rick. Andersson, Nordin, Osc. Andersson, H. Svensson,
J. Anderson, Luther, Ahlstedt, O. Boije av Gennäs.

"KAMRATSÄLLSKAPET"

bildades den 25 aug. 1911 och dess tillkomst betecknar en epok i föreningens allmänna idrotts historia. Syftet med sällskapets bildande var att konsolidera de fria idrottsmännen och lägga in mera energi i arbetet för idrotten. Oaktat nämligen föreningen förfogade över en ansenlig stab löpare och fria idrottsmän hade det visat sig tendenser till att lämna dessa alltmera åt sig själva.

Sällskapet började under rätt blygsamma former. Man valde inte in vem som helst utan rannsakade hjärtan och njurar hos var och en som kom med sin inträdesansökan. Från början var parollen: disciplinen framför allt.

LÖPARNAS MANAGER:
ADOLF FORSBERG.

Ekonomin var till en början rätt skral. Man utgick nämligen från den principen, att för att kunna arbeta för den fria idrotten, särskilt löpning, ordentligt måste man stå på egna fötter och för att kunna göra detta måste man själv ordna sin ekonomi. Behoven voro icke så stora men likväl måste man anlita alla möjliga utvägar för att klara sig. Bl. a. inköpte man en klocka och lottade ut. Den inbrakte Kr. 8,75. Ett förslag att insätta denna summa på bank förkastades allden-

stund kassören måste betala hyra för den strax förhyrda övningslokalen, en källare med två små rum i Olivedalsgatan 15. Därefter utsläpptes en teckningslista. Denna inbrakte Kr. 10,07. För denna summa förhyrdes en brottarematta av Oskar Fredriks I. F. ty under vintern måste medlemmarna träna i brottning och stående höjd. Slutligen anordnade man en danstillställning å Walhalla Matsalar men detta arrangemang gick nätt och jämt ihop.

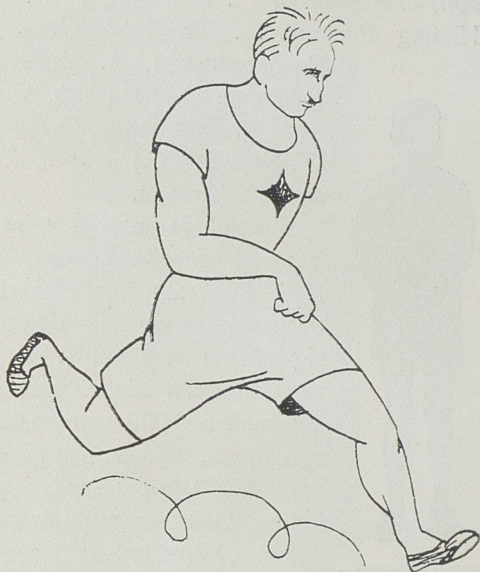
Hur det var klarade man sig och medlemsantalet ökades trots de stränga restriktionerna. När det uppgick till 20 beslöt man att icke intaga flera, ty lokalen hotade då att bli överbefolkad.

De första utomhusövningarna ägde rum i Slottsskogen och tillstånd av Poliskammaren fick man att löpa därstädes under förutsättning att inga klagomål inkommo. Glädjande nog ha några sådana varken förr eller senare avhörts.

Så småningom anslöto sig samtliga Kamraternas fria idrottsmän till sällskapet och dess verksamhet utvidgades högst väsentligt. Kamratsällskapet blev icke officiellt men i verkligheten vår förenings sektion för fri idrott och som sådan har den arbetat fullt självständigt.

Under vintermånaderna har man förhyrt lokal i närheten av Slottsskogen för att så tidigt som möjligt kunna börja utomhusträningen. De sista åren har man därjämte använt Exercis-huset rätt flitigt. På sommaren höll man förstås till nere på Idrottsplatsen och sedan denna ombyggts till enbart fotbolls-

LÖPARNAS "GRAND OLD MAN"
ADOLF JOHANSSON

bana har Balders Hage förhyrts 1917 och 1918. Det sista året ha löparna tränat på Walhalla, då Hagen icke kunnat lämnas för vår räkning.

Intresset för den fria idrotten har befunnit sig i en stadig tillväxt, likaså antalet av våra löpare och dessas förmåga. Ett gott föredöme ha de våra haft i den populära »Old Boysen», *Adolf Johansson*, Sveriges äldste aktive idrottsman vid allmänna tävlingar. Vad Börjesson betytt för våra fotbollsspelare har *Adolf Johansson* betytt för våra löpare. Icke genom direkt instruktiv undervisning eller ledning, utan genom sitt intresse

och sitt exempel på själva tävlingsbanan har han kraftigt bidragit till att grundlägga och främja den kultur, som vi kunna spåra i våra representanters idrott.

Av alla de goda löpare, som föreningen haft och ännu förfogar över och vars antal synes växa med varje år, kunna vi nämna:

Adolf Johansson, Th. Andersson, Hugo Holsner, V. Olsson, Carl Svensson, J. Thorsson, V. Magnusson, Josef Holsner, Hilding Persson, E. Svensson, Gust. Larsson, C. Hultin, P. Magnusson, A. Melander, Erik Backman, O. Svensson, G. Johansson, R. Kronberg, G. Börjesson, W. Pettersson, J. Rosell, S. Johansson, E. Larsson.

EN MÄSTARE...
W. MAGNUS-
SON

Åtskilliga av dessa ha utvecklats till fullt internationell klass. *Erik Backman* har sålunda under de sista tvänne åren dokumenterat sig såsom vårt lands, för att icke säga världens bästa löpare å distanser mellan 3,000 och 10,000 meter och är f. n. rekordinnehavare å 5,000 och 10,000 meter samt 5 eng. mil. Under 1919 har han blivit distriktsmästare, Kamratmästare, svensk mästare, nordisk mästare o. engelsk mästare — mera kan man knappast begära.

EN BLIVANDE
SVENSK MÄS-
TARE?...
J. HOLSNER

I *Werner Magnusson* och *Josef Holsner* ha vi också ett par medlemmar, som städse med heder burit föreningens färger vid stora tävlingar och erövrat en mängd priser. Här vilja vi blott nämna *Werner Magnussons* svenska mästerskap å 20,000 meter vid årets tävlan.

Det skulle föra för långt att i detalj berätta om alla de tävlingar, vari våra löpare under Kamratsällskapetets ledning deltagit, och måste därför nöja oss med att göra ett axplock bland de tävlingar, där våra medlemmar hemfört några mera betydelsefulla priser.

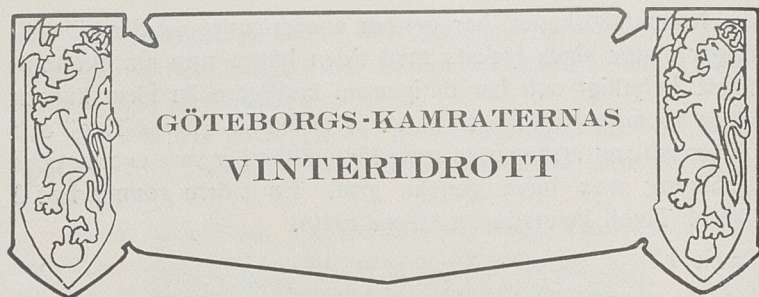

Kamratsällskapet har genom anordnandet av danstillställningar i stor skala lyckats med tiden bättra upp sin ekonomi högst betydligt och har därigenom kraftigare än förut kunnat hjälpa löparna i träningsarbetet. I år har å Ullervi Tivoli och i Exercishuset arrangerats teaterföreställningar vars ekonomiska behållning tros bliva ganska god. En större sommarfest å Ullervi Tivoli lämnade ett större netto.

VÅR CHAMPION... ERIK BACKMAN.

har det varit si och så med... klimatet har lagt hinder i vägen. Och så har det ju funnits sedan gammalt specialföreningar, med vilka det varit lönlöst att konkurrera.

Emellertid har vår förening tidvis haft skridskoidrott på sitt program då det funnits entusiastiska medlemmar, som icke ens i dessa, av föreningen så styvmoderligt behandlade idrottsgrenar, velat representera annan klubb än Göteborgs-Kamraterna.

Sålunda hade vi redan 1909 ett ganska gott bandylag, vari bl. a. spelade Nils Andersson, Verner Jansson, Carl Linde, Arvid Fagrell, Olof Olsson, Sven Fagrell, Axel Höök, Åke Brunbäck.

Detta lag höll bra tillsammans och tränade varje söndagsmorgon på »Näckrosdammen» i »Dalen». Där gick det friskt till. Dammen var sällan riktigt tillfrusen invid stränderna och det kunde inte hjälpas att bollen vid kraftiga slag sökte sig väg dit. Och eftersom man sällan hade råd att hålla sig med mer än en boll i sänder blev det till att ge sig i plurret för att rädda kulan. Även för att komma av och på isen måste man riskera »jumpningen». Vi måste alltid ha ett eller ett par ombyten med... förutom smörgåsar, kaffe och naturligtvis värmande vätskor.

En dag ansåg sig laget moget för en längre turné och lyckades också ordna en match i Vänersborg mot V. I. F. Det blev ett förfärligt slag och stryk fingo vi med 3—2, fastän vi hade ytterligare fyra bollar i Vänersborgs mål, där publiken

stod och sparkade ut dem efter hand som Fagrell knallade in dem. Tilläggas bör, att vi fingo själva sopa banan ren från snö under ett par timmars tid på förmiddagen före matchen för att densamma skulle kunna spelas. Av detta bandylags spelare äro nu endast Linde och A. Fagrell ännu aktiva.

Samma vinter ordnade Kamraterna sin hittills enda skridskotävling, vilken alltså är av historisk betydelse och därför förtjänar omnämnas. Detta kunna vi inte göra bättre än genom att återge ett referat i G. P. från den tiden, för resten det enda, som skrevs om evenemanget:

I. F. KAMRATERNAS SKRIDSKOTÄVLINGAR.

Skridskoavdelningen inom I. F. K. hade i går utfärd till Aspen invid Jonsered under livlig tillslutning. Efter tågets ankomst vid elvatiden riggade skridskoseglarne till under det funktionärerna utstakade en dryg åtta kilometers triangelbana. Efter seglingen tävlades i hastighetsåkning på 500 meter å en provisorisk bana. Isen var ganska god med undantag av att den här och där var litet spröd, vilket naturligtvis orsakade de tävlande litet obehag.

Resultatet av tävlingen blev:

Skridskosegling c:a 8 kilometer (9 tävlande): 1 pris Nils Nilsson, tid 20 min. 39¹/₅ sek.; 2 pris Carl Nilsson, tid 21 min. 1²/₅ sek.; 3 pris Oscar Boije av Gennäs 21 min. 52 sek.; 4 pris Johan Nilsson 22 min. 29⁴/₅ sek.; 5 pris Ivar Larsson; 6 pris Rolf Johansson.

Hastighetsåkning 500 meter (4 tävlande): 1 pris Carl Linde, tid 58⁴/₅ sek.; 2 pris Herbert Johansson, tid 61 sek. (föll); 3 pris Rolf Johansson, tid 63 sek.

*

Efter denna tävling dröjde det emellertid ända till vintern 1915—1917 innan Kamraterna idkade någon skridskoidrott såsom förening. Vid sagda tidpunkt blåste Hugo Levin liv i bandysporten och även Kamraterna lyckades efter mycket besvär ställa ett bandylag på banan. Det första året omväxlade segrar och nederlag. I distriktsmästerskapet blevo vi utslagna av Örgryte men i serien belade vi andra plats.

Året därpå hade vårt bandylag fått riktig stadga, rörskridskor samt en del värdefulla förstärkningar genom nya spelare och hade icke heller ett enda nederlag men sådana segrar som mot Örgryte 7—2, Jönköpings A. I. K. 3—2, Dansk Bandy Union 8—0 och Kombinerat Vänersborgslag 1—0.

De två sistnämnda matcherna spelades i resp. Köpenhamn och Vänersborg och voro våra bandyspelares hittills roligaste

BANDYLAGET MOT BORÅS V. I. K. D. 19 JAN. 1919.

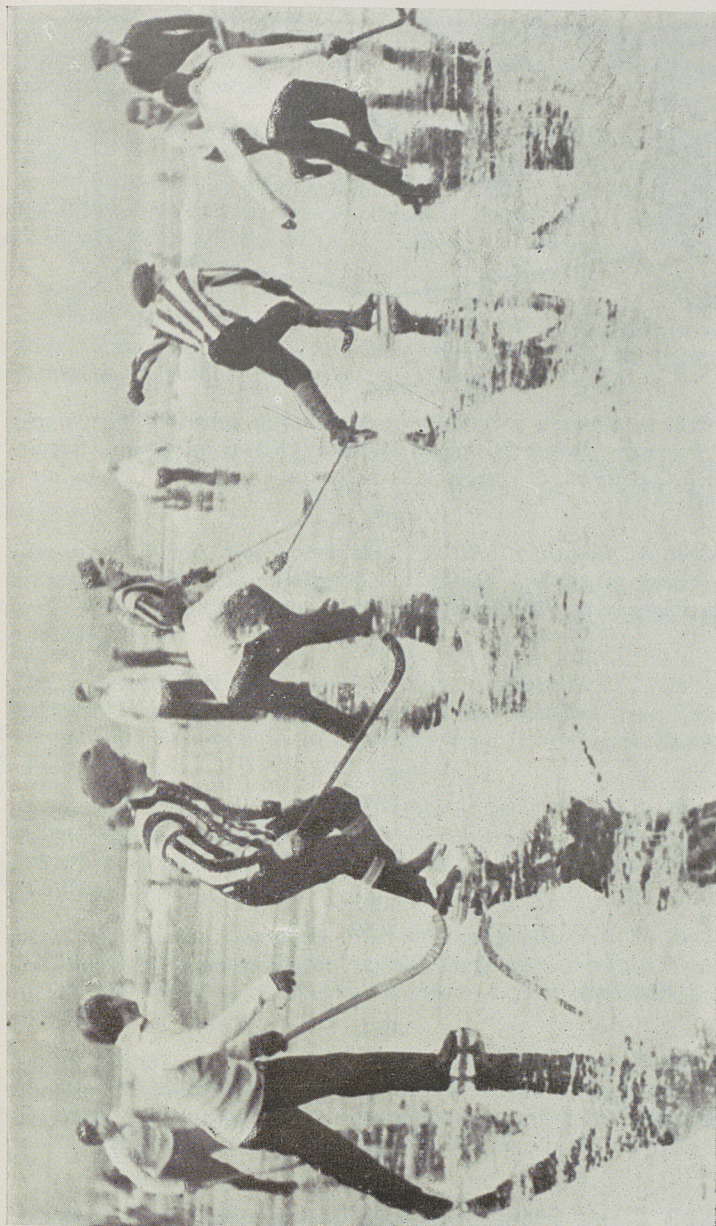
Linde, Eiserman, Gyning, Sandberg, Sjöberger, Borgström, Rylander, Söderbom, Hoffman, F. Andersson, Otterström.

resp. hårdaste matcher. Som bekant blev 1917—1918 års tävlingar slojade, eljest hade vårt lag troligtvis hemfört både serien och distriktsmästerskapet.

1918—1919 års säsong bjöd på dålig väderlek men idel framgångar för våra spelare. Icke håller nu förlorade laget någon match och distriktsmästerskapet i bandy erövrades för första gången till vår förening detta år genom följande spelare: Sven Rylander; R. Gustafsson, A. Fagrell; Erik Eiserman, Carl Sjöberger, E. Granberg; G. Söderbom, Moje Sandberg, Arvid Mellin, A. Borgström och C. Linde.

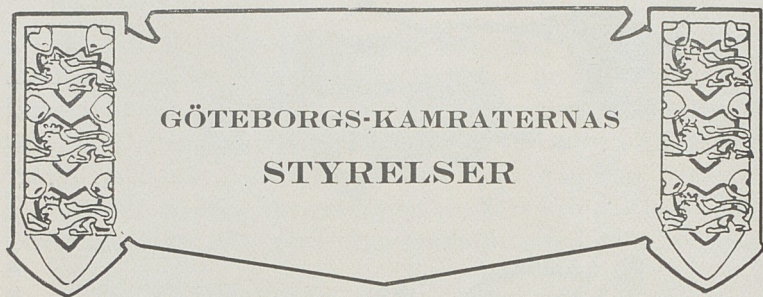
Av årets övriga framgångar må framhållas dubbelsegern över Borås V. I. K:s utmärkta lag med 8—1 i Göteborg och 9—0 i Borås. Lagets kapten har från dess bildande varit C. Linde.

SLAGET PÅ "PEBLINGESÖEN" D. 19 JAN. 1918. KAMRATERNA V. DANSK BANDY UNION 8-0.

1904.

Ordf. A. Vingren, v. ordf. Enoch Olsson, sekr. John Sävström, v. sekr. Nils Andersson, kassör M. Meyer, intendent Herbert Johansson. Suppleanter: J. Andersson, S. Ljunggren.

1905.

Ordf. A. Vingren, v. ordf. C. F. Andersson, sekr. A. Höberg, v. sekr. Nils Andersson, kassör J. Sävström, klubbmästare O. E. Olsson, intendent Herbert Johansson. Suppleanter: A. Andersson, E. Andersson.

1906.

Ordf. C. F. Andersson, v. ordf. E. Olsson, sekr. H. Johansson, v. sekr. N. Andersson, kassör J. Sävström, intendent Emil Davidsson, klubbmästare O. Olsson.

1907.

Ordf. P. A. Sjöholm, v. ordf. C. F. Andersson, sekr. H. Johansson, v. sekr. N. Andersson, kassör E. Davidsson, intendent E. Johansson, klubbmästare M. Meyer.

1908.

Ordf. P. A. Sjöholm, v. ordf. C. F. Andersson, sekr. H. Johansson, v. sekr. F. Pettersson, kassör K. Gisslow, klubbmästare V. Jonsson, intendent R. Andersson.

1909.

Ordf. P. A. Sjöholm, v. ordf. C. F. Carlander, sekr. Herbert Johansson, v. sekr. Arvid Fagrell, kassör J. Sävström, intendent E. Andersson, klubbmästare David Luther. Suppleanter: Urban Sandström, Verner Jansson. Revisorer: H. Brun, Carl Linde.

1910.

Ordf. P. A. Sjöholm, v. ordf. C. J. Hedberg, sekr. Gösta Strandman,

v sekr. E. Thorsenius, kassör Carl Linde, intendent John Pettersson, klubbmästare Ch. Forsberg. Suppleanter: Herbert Johansson, Nils Andersson. Adjungerad: Urban Sandström.

1911.

Ordf. Carl Helgesson, v. ordf. P. A. Sjöholm, sekr. John Rosander, v. sekr. Herbert Johansson, kassör och bitr. sekr. Carl Linde, intendent John Pettersson, klubbmästare Ch. Forsberg. Suppleanter: Knut Holmgren, Harry Hellberg. Revisorer: V. Hellberg, C. Andreasson.

1912.

Ordf. C. Helgesson, v. ordf. P. A. Sjöholm, sekr. J. Rosander, v. sekr. Herbert Johansson, kassör A. Karlsson, klubbmästare Oscar Anderson, intendent A. Forsberg. Suppleanter: H. Hellberg, Ch. Luther.

1913.

Ordf. C. Helgesson, v. ordf. P. A. Sjöholm, sekr. O. Söderberg, v. sekr. H. Johansson, klubbmästare K. Holmgren, intendent A. Forsberg, kassör A. Karlsson.

1914.

Ordf. C. Helgesson, v. ordf. H. Johansson, sekr. E. Alstam, v. sekr. O. Söderberg, kassör A. Karlsson, intendent V. Hellberg, klubbmästare O. Anderson.

1915.

Ordf. H. Johansson, v. ordf. O. Söderberg, sekr. E. Alstam, v. sekr. G. Magnusson, kassör H. Carlsson, klubbmästare O. Andersson, intendent A. Forsberg.

1916.

Ordf. H. Johansson, v. ordf. O. Söderberg, sekr. E. Alstam, v. sekr. G. Magnusson, kassör H. Carlsson, klubbmästare O. Andersson, intendent A. Forsberg.

1917.

Ordf. H. Johansson, v. ordf. Th. Mellberg, sekr. E. Alstam, v. sekr. O. Söderberg, kassör G. Magnusson, intendent A. Forsberg, klubbmästare Carl Linde.

1918.

Ordf. H. Johansson, v. ordf. Th. Mellberg, sekr. E. Alstam, v. sekr. A. Fagrell, kassör G. Magnusson, intendent A. Forsberg, klubbmästare C. Linde. Suppleanter: O. Söderberg, J. Schylander.

1919.

Ordf. H. Johansson, v. ordf. Th. Mellberg, sekr. E. Alstam, v. sekr.

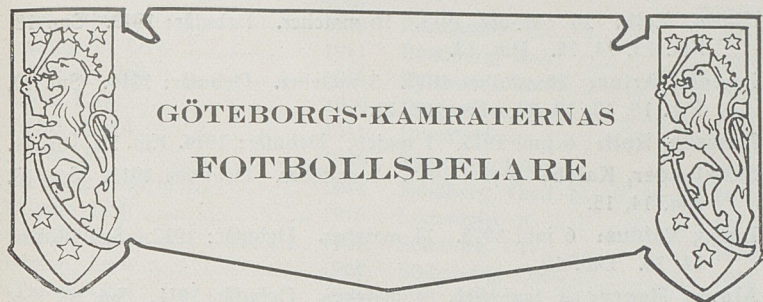
J. Schylander, kassör G. Magnusson, klubbmästare C. Linde, intendent G. Waller. Adjungerad ledamot: A. Forsberg. Suppleanter: G. Wahlgren, G. Lundqvist.

**UTSKOTTET FÖR ALLMÄN IDROTT (FRÅN 1912 K. S.-
STYRELSE) HAR BESTÅTT AV:**

- 1910 H. Rundberg, Herbert Johansson, G. Johansson.
1911 P. A. Sjöholm, H. Johansson, J. Pettersson, A. Forsberg, Oscar Thulin.
1912 A. Forsberg, H. Holsner, Th. Andersson.
1913 A. Forsberg, V. Olsson, Karl Johnson.
1914 A. Forsberg, J. Thorsson, G. Wahlgren.
1915 A. Forsberg, Gunnar Wahlgren, H. Pehrsson.
1916 A. Forsberg, G. Wahlgren, H. Andersson.
1917 A. Johansson, G. Johansson, A. Forsberg.
1918 Hj. Westerlin, Gunnar Wahlgren, A. Forsberg.
1919 Gösta Wahlgren, Gunnar Wahlgren, A. Forsberg.

INTERNATIONELLA SPELARE:

(Teckenförklaring: Sm. = Svensk mästare. Km. = Kamratmästare. Dm. = Distriktmästare.)

Börjesson, Eric: 12 juli 1908. 16 matcher. Debutår: 1907. Kapten.
Sm. 08, 10. Km. 09, 10, 12, 13, 14, 15. Dm. 08, 12, 13, 19.

Andersson, Nils: 12 juli 1908. 5 matcher. Debutår: 1904. Kapten.
Sm. 08, 10. Km. 09, 10. Dm. 08.

Eriksson, Ove: 12 juli 1908. 1 match. Debutår: 1908.

Lidén, Valter: 21 okt. 1908. 2 matcher. Debutår: 1906. Sm. 08. Dm. 08.

Törnqvist, Konrad: 6 november 1909. 14 matcher. Debutår: 1907.
Sm. 08, 10, 18. Km. 09, 12, 13, 14, 15. Dm. 08, 12, 13, 19.

Olsson, John: 29 oktober 1911. 1 match. Debutår: 1907. Sm. 08, 10.
Km. 09, 10, 12, 14. Dm. 08, 12.

Fagrell, Arvid: 15 juni 1912. 1 match. Debutår: 1904. Sm. 08. Km.
09, 10. Dm. 08, 12.

Svensson, Henning: 15 juni 1912. 12 matcher. Debutår: 1908. Sm.
10, 18. Km. 09, 10, 12, 13, 14, 15. Dm. 08, 12, 13.

Hellberg, Harry: 3 november 1912. 2 matcher. Debutår 1906. Kap-
ten. Sm. 10. Km. 09, 10, 12.

Olsson, Carl: 3 november 1912. 4 matcher. Debutår: 1910. Kapten.
Sm. 10, 18. Km. 10, 12, 13. Dm. 12, 13, 19.

Karlsson, John: (målvakt) 26 oktober 1913. 11 matcher. Debutår: 1911.
Km. 12, 13, 14, 15. Dm. 12, 13.

Magnusson, Gustaf: 26 oktober 1913. 1 match. Debutår: 1910. Sm.
10. Km. 10, 12, 13, 14, 15. Dm. 12, 13.

Andersson, Th: 26 oktober 1913. 1 match. Debutår: 1910. Km. 12,
13. Dm. 12, 13.

Holmgren, Knut: 26 oktober 1913. 2 matcher. Debutår: 1906. Kap-
ten. Km. 12, 13, 14. Dm. 12, 13.

Karlsson, John (h. y.): 26 oktober 1913. 1 match. Debutår: 1913.
Km. 13. Dm. 13.

- Hjelm, Erik:** 26 oktober 1913. 16 matcher. Debutår: 1913. Sm. 18. Km. 13, 14, 15. Dm. 13.
- Lundin, Artur:** 26 oktober 1913. 3 matcher. Debutår: 1910. Sm. 10. Km. 10, 12, 13, 14. Dm. 12, 13.
- Borssén, Rolf:** 6 juni 1915. 1 match, Debutår: 1914. Km. 15. Dm. 19.
- Schylander, Kaleb:** 6 juni 1915. 7 matcher. Debutår: 1913. Sm. 18. Km. 14, 15.
- Lund, Valdus:** 6 juni 1915. 11 matcher. Debutår: 1912. Sm. 18. Km. 14, 15. Dm. 19.
- Almén, Henry:** 3 juni 1918. 4 matcher. Debutår: 1911. Sm. 18. Km. 15. Dm. 19.
- Johansson, Karl:** 15 september 1918. 2 matcher. Debutår: 1914. Dm. 19.
- Sandberg, Moje:** 15 september 1918. 7 matcher. Debutår: 1917. Sm. 18. Dm. 19.
- Karlsson, Herbert:** 15 september 1918. 8 matcher. Debutår: 1917. Sm. 18. Dm. 19.
- Eiserman, Eric:** 5 juni 1919. 2 matcher. Debutår: 1914. Sm. 18. Km. 15.
- Rylander, Sven:** 9 juni 1919. 1 match. Debutår: 1914. Sm. 18. Dm. 19.

ÖVRIGA MEDLEMMAR, SOM SPELAT I GÖTEBORGS-KAMRATERNAS LAG I:

1904—1919.

	Debutår		Debutår
Abrahamson, Harfvid	1916	Edenholm, Franklin, Km. 09...	1909
Appelgren, Joel	1913	Fagrell, Sven	1908
Alstam, Erik, Km. 10. Sm. 10	1910	Frberg, Sven	1913
Andersson, C. F. Sm. 08. Dm. 08	1904	Frise, Per	1911
Andersson, Carl, Dm. 19 ...	1919	Helgesson, Anders	1904
Andersson, David	1911	Johansson, Herbert	1904
Andersson, Einar	1904	Jansson, Verner, Km. 09. Sm.	
Andersson, Erik	1917	08 Dm. 08	1904
Andersson, Klas	1909	Johansson, Verner	1904
Andersson, Arthur	1907	Johansson, Elam	1916
Andersson, Lindoff, Sm. 08.		Johansson, Sven	1916
Dm. 08	1907	Jonsson, Ernst	1904
Arcadius, Gunnar	1910	Karlfeldt, E.	1906
Berndtsson, Algot	1907	Kennedy, J.	1909
Bergelin, Harry	1909	Kärby, Gunnar, Km. 09	1909
Brink, C.	1915	Karlsson, Georg	1911
Davidsson, Emil	1904	Lilienberg, Erik	1911
Dahlström, Erik	1906	Lund, Erik, K. 09, Sm. 08, Dm. 08	1908
Ekman, Carl	1904	Linde Carl	1908

	Debutår		Debutår
Lund, Harald	1909	Rasmusson, E.	1906
Ljungqvist, Osv.	1911	Rundberg, Bror	1907
Lindberg, Erik	1919	Rylander, Anders	1906
Levin, Erik	1919	Rutgersson, O.	1906
Melin, Arvid	1911	Rosell, Herb.	1914
Meyer, M.	1906	Sävström, John	1904
Mellberg, Sigfrid	1914	Sandberg, Gust. K. 10. Sm. 10	1910
Nilsson, Bror	1916	Söderqvist, A.	1911
Olsson, Enoch	1904	Ståhlfors, Th.	1914
Olsson, John	1907	Söderberg, Oscar	1911
Olsson, Olof	1911	Tell, Olof, Sm. 08. Dm. 08 ...	1908
Persson, Bror	1907	Thyberg, E.	1908
Peterson, Vilg.	1909	Uhlén, Erik	1914
Peterson, Th.	1915	Wallin, Bror	1909

SPELARE I GÖTEBORGS-KAMRATERNAS BANDYLAG.

	Debutår		Debutår
Andersson, Nils	1909	Hjelm, Erik	1917
Andersson, Filip	1919	Hoffman, Sigfrid	1919
Almén, Henry	1917	Jansson, Verner	1909
Brunbäck, Åke	1909	Jansson, Kurt	1917
Borgström, Agatón Dm. 19 ...	1918	Kock, Gerhard	1917
Dahlberg, Charles	1918	Linde, Carl, kapten Dm. 19...	1909
Eiserman, Erik Dm. 19	1919	Ljunggren, Ernst	1918
Fagrell, Arvid Dm. 19	1909	Mellin, Arvid Dm. 19	1917
Fagrell, Sven	1909	Olsson, Olof	1909
Gunnarsson, B.	1909	Otterström, C.	1919
Göbel, Edvin	1917	Rylander, Sven Dm 19	1917
Gyring, Ragnar	1917	Rossi, G.	1918
Granath, Axel	1918	Samuelsson, G.	1909
Granberg, E. Dm. 19	1919	Sandgren, O.	1909
Gustafsson, R. Dm. 19	1919	Sandberg, Moje Dm. 19	1917
Hedlund, Einar	1917	Söderbom, G. Dm. 19	1917
Höök, Axel	1909	Sjöberger, Carl Dm. 19 ...	1918

IFOTBOLL OCH BANDY ERÖVRAD FÖRENINGEN ÅR:

- 1907 Göteborgs-serien. Klass I.
Långedragstatyetten (för alltid).
- 1908 Krokslättspokalen (för 1907).
Distriktsmästerskapet.
Svenska mästerskapet.
Krokslättspokalen.

- 1909 Göteborgs-Serien Reservlagsklassen (lag IV).
Kamratmästerskapet.
- 1910 Kamratmästerskapet.
Svenska Mästerskapet.
Krokslättspokalen (för alltid).
- 1911 Göteborgs-pokalen.
I. F. K.—Lyn-pokalen.
- 1912 Distriktsmästerskapet.
Göteborgs-serien, Div. II (lag III).
D:o » IV (lag IV).
I. F. K.—Lyn-pokalen (för alltid).
Kamratmästerskapet.
Junior-pokalen (Juniorlag I).
Göteborgs-pokalen.
- 1913 Göteborgs-serien, Div. I (B-laget).
Bragehornet (B-laget).
Svenska Serien.
Kamratmästerskapet.
Distriktsmästerskapet.
Junior-pokalen (Juniorlag I).
- 1914 Göteborgs-serien, Seniorsklass A (B-laget).
D:o » B (lag III).
Göteborgs-pokalen (för alltid).
Centralföreningens mästerskap.
Bragehornet (B-laget).
Kamratmästerskapet.
Svenska serien.
- 1915 Göteborgs-Tidningens pokal. T-serien.
Kamratmästerskapet.
Svenska Serien.
- 1916 Göteborgs-serien. Juniorsklassen.
Centralföreningens mästerskap.
Balders Hage-pokalen (Juniorlaget).
Svenska Serien.
- 1917 Göteborgs-serien, Seniorsklass A (B-laget).
D:o » B (lag III).
Bragehornet (B-laget).
Svenska Serien.
- 1918 Svenska mästerskapet.
Serien Stockholm—Göteborg.
- 1919 Göteborgs-serien, Klass C. (lag V).
Centralföreningens mästerskap.
Distriktsmästerskapet i bandy.
D:o i fotboll.

GÖTEBORGS-KAMRATERNAS SEGRAR I SVENSKA SERIEN:

År	Sp.	V.	O.	F.	Mål.	P.
1912—13	10	7	2	1	25—	9 16
1913—14	10	8	1	1	32—11	17
1914—15	8	6	0	2	25—13	12
1915—16	10	6	3	1	27—	9 15
1916—17	10	8	0	2	34—	8 16
1918	6	5	1	0	21—	4 11

CENTRALFÖRENINGENS FOTBOLLMÄSTARE I I. F. K.:

1914: fr. m. S. Rylander, H. Rosell, Karl Johansson. E. Eiserman, S. Friberg, T. Mellberg, T. Ståhlfors, Vilgot Pettersson, Joel Appelgren, E. Uhlén, R. Borssén.

1916: I. Holmdahl, A. Krok, Henning Svensson, Axel Pettersson, K. Törnqvist, H. Almén, Elam Johansson, K. Schylander, Georg Carlsson, Sven Johansson, A. Lundin.

1919: S. Norrman, Elmer Olsson, E. Levin, Gillis Andersson, R. Rossi, H. Abrahamsson, Ch. Johansson, Karl Andersson, Herbert Karlsson, William Börjesson, Erik Lindberg.

NÅGRA AV DE FRIA IDROTSMÄNNENS ERÖVRADE LAGPRIS:

- 1913 Lyckholmspokalen å 5000 meter.
Lorensbergspokalen i stafett 400 meter.
- 1914 Skarapokalen i terräng.
Göteborg runt.
Lyckholmspokalen å 5000 meter.
- 1915 Borås terränglöpningspokal.
- 1916 Borås terränglöpningspokal.
Göteborg runt.
- 1917 Thorshaugs vandringspris i terräng.
Göteborgspokalen vid Svenska Dagbladets stafett.
- 1918 Thorshaugs vandringspris i terräng.
Göteborg runt.
- 1919 Spartas, Kpn, vandringspris i staffett 4×1500 m.
Jönköpings vandringspris i stafett 1000 m.

Manuscript

REDERIAKTIEBOLAGET TRANSATLANTIC

REGULIÄRA FÖRBINDELSER

FRÅN
SVERIGE, NORGE & DANMARK

TILL SYDAFRIKA

AUSTRALIEN (VIA DURBAN)

AUSTRALIEN (VIA SUEZ)

SUNDAÖARNA

PERSISKA VIKEN

SENEGAMBIEN

NORDAMERIKA

FRÅN AUSTRALIEN & SUNDAÖARNA
TILL SVERIGE, NORGE & DANMARK

FRÅN SYDAFRIKA TILL AUSTRALIEN

.. INDIEN .. NORDAMERIKA

.. NORDAMERIKA TILL SVERIGE

NÄRMARE MEDDELAR

REDERIAKTIEBOLAGET TRANSATLANTIC GÖTEBORG

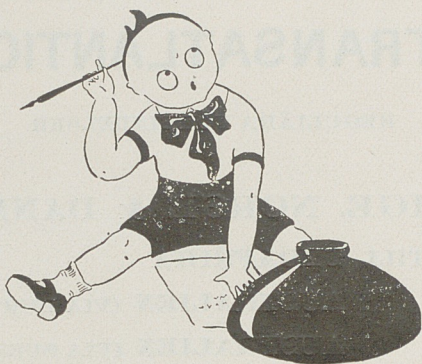
RIKSTELEFONER:

INKOMMANDE_AVD. 5996

UTGÅENDE AVD. 4738 & 5863

TELEGRAMADRESS: "NIKE", GÖTEBORG.

Annonsera

genom

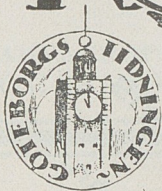
Annonssbyrån
Hugo Krantz

Östra Hamngatan 45

Telefoner 14918, 18819, 14597,
4928 (Hugo Krantz personl.)

GÖTEBORGS- TIDNINGEN

Daglig förmiddags- — tidning
Upplaga 35000 exem — plar
Söndagar 60'000 exemplar
Begär annousoffent ' De

A.-B. SANDSTRÖM, STRANNE & Co.
GÖTEBORG

**SKEPPSMÄKLARE &
 BEFRAKTNINGSAGENTER
 SPEDITÖRER &
 ASSURANSAGENTER**

TELEFON: 8581, 8583, 8584, 8682, 7904, 8565, 11851.

TELEGRAMADRESS: "SANDIS"

Läs My tid

Socialdemokratiskt organ

Omväxlande, intressant

Prenumerationspris

Kronor **2** pr mån.

Ring 3293 och
17576

Försäkringsaktiebolaget

NORNAN

GÖTEBORG

OLYCKSFALL- & SJUK-
SKADESTÅNDS-
AUTOMOBIL-

MOTORCYKEL-
GLAS-
VATTENSKADE-

FÖRSÄKRING

Telegramadress:
ASSURANSNORNAN

Telefoner:
18311, 18312, 18313

A. JOHNSON & Co.

GÖTEBORG

NAMNANROP:
JOHNSONS

TELEGR.-AD.:
JOHNSONS

IMPORTÖRER AV:

STENKOL

KOKS

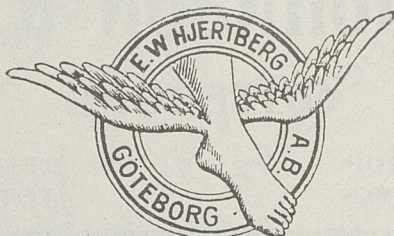
TACKJÄRN

KEMIKAlier

OLJOR

SPECIALAFFÄR I SPORTARTIKLAR

SKRIDSKOR, SKIDOR
BANDYKLUBBOR M. M.

E. W. HJERTBERG A.-B.

Östra Hamngatan 39, 2 tr. (Dohms hus).
Tel. 13224. Tel. 13224.

MODERNA MÖBLERINGAR

FÖRSTKLASSIGT ARBETE TILL
LÄGSTA MÖJLIGA PRISER ❖ ❖

A. SELANDER & SÖNER
GÖTEBORG

KUNGL. HOVLEVERANTÖR.

FÖRNYADE ÅNGFARTYGS AKTIEBOLAGET

”GÖTHA”

underhålla med sina ångare regulär förbindelse mellan

Göteborg—Antwerpen

Göteborg—Rotterdam

Göteborg—Amsterdam

Göteborg—Rouen-Havre

medtagande gods och passagerare samt
gods på genomfrakt.

Närmare meddela:

I Antwerpen: Hrr De Keyser, Thornton & Co.

I Rotterdam: Hrr Kuyper Van Dam & Smeer.

I Amsterdam: Vereenigd Cargadoors kantoor.

I Rouen: Société Anonyme de Transit Jules Roy.

I Havre: Hrr Bauzin & Co.

I Paris: Hr Arthur Lénars, 15 Reu Bleue, och
Hrr André Vairon & Co.

I Stockholm: A.-B. Olson & Wright samt

I Göteborg:

JONSSON, STERNHAGEN & Co.

Varuomlastningar från och till utlan-
det utföras billigt och omsorgsfullt.

"SHELL"-BENZIN
PETROLEUM
BRÄNNOLJA

SVENSK-ENGELSKA MINERALOLJE A.-B.
GÖTEBORG
TELEF. 7617, 7202

Idrottsmännens &

Idrottskamraternas

inköpskälla för tobaksvaror och rökutensilier är

Cigarrfirman
Axel Tingberg
Göteborg

Etabl. 1870

Innehavare: Frans Broberg.

KÄLLMAN & CO. LTD.

AKTIEBOLAG

SKEPPSMÄKLARE, - SPEDITÖRER
BEFRAKTNINGS- & LINIEAGENTUR

GENERALAGENTER FÖR:

Rederiaktiebolaget Baltic—France	} Göteborg
The Northern Transport Line (Ltd) A.-B.	
Svenska Goole Linien	
Kerr Steamship Line, New York.	

REGULIÄR FÖRBINDELSE:

GÖTEBORG—HULL—GOOLE
GÖTEBORG—ROUEN.

TELEGRAMADRESS: "SHIPPING"

TELEFONER (LINJEVÄLJARE)

7868, 9621, 8505, 5022, 8184, 5021, 7848, 3802, 7865, 7866,
17459, 19489, 19490.

HAGEN JÖRGENSEN,

GÖTEBORGSÄVDELNINGEN, AKTIEBOLAG.
GÖTEBORG.

REDERI

SKEPPSMÄKLARE, SPEDITÖRER
& ASSURANSAGENTER.

REGULIÄRA LINIER:

GÖTEBORG—LONDON
GÖTEBORG—HULL
GÖTEBORG—KINGS LYNN

OCH VICE VERSA

INTERNATIONELL TRANSPORTBYRÅ

TELEFONER:

DIREKTÖREN 3295

LINIE & BEFRAKTNINGSÄFDELN. 17410

SPEDITIONSÄFDELNINGEN 18748

TELEGRAMADRESS: "NEGAH"

HÖVJUVELERARE

C. G. HALLBERG

GÖTEBORG

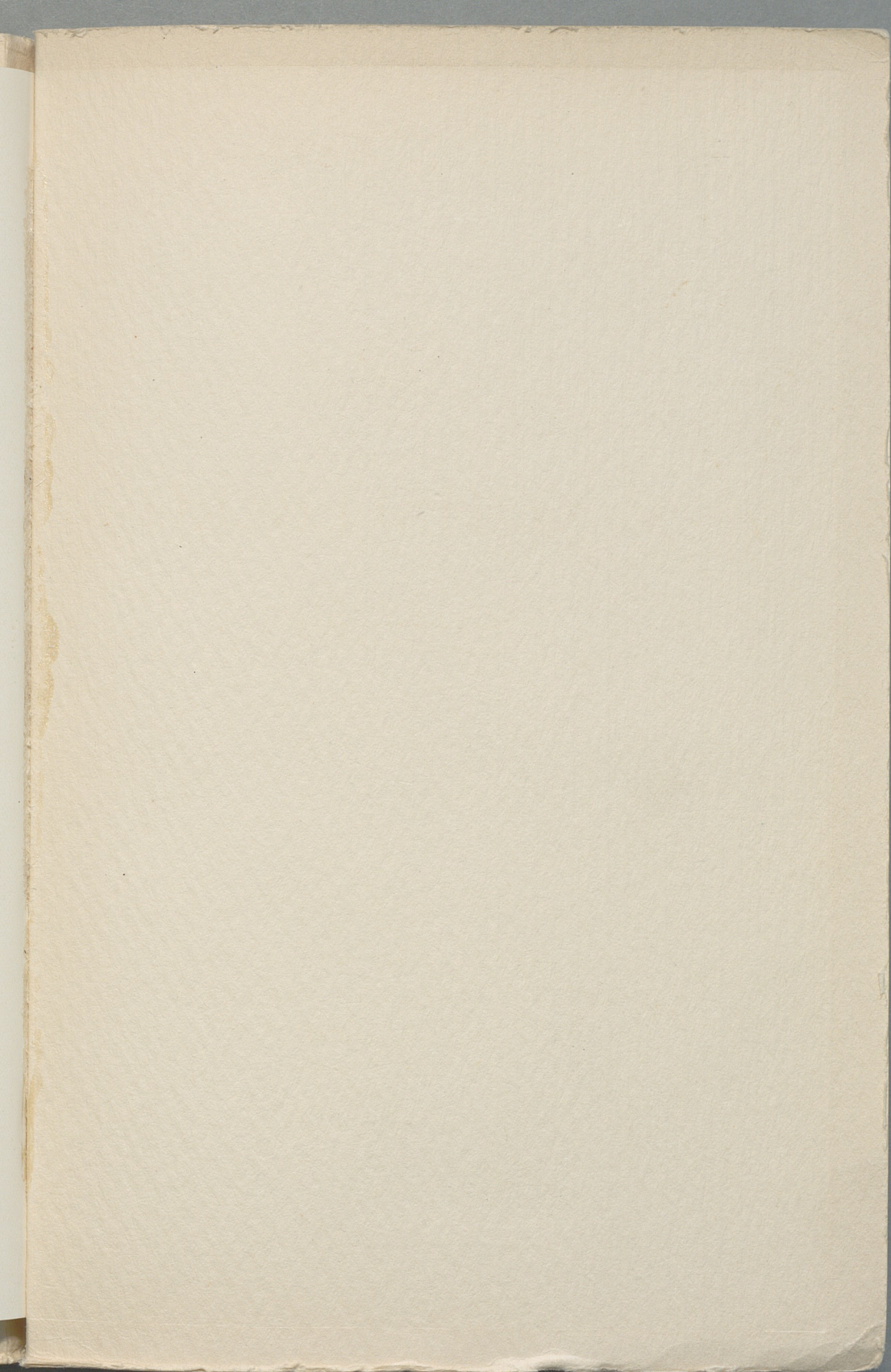
Östra Hamngatan 44

JUVELER

GULD - - EMALJ - - SILVER

NYSILVER

PRIS 2 KR.

www.books2ebooks.eu